

**T.C.
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**ORFF EĞİTİMİNİN 4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDAKİ MÜZİK ÖZ
YETERLİK ALGILARINA ETKİSİ**

Seçil KENDİRCİ DEMİRCİ

**Danışman
Doç. Dr. Barış TOPTAŞ**

ADYAMAN-2019

EK 1: KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Barış TOPTAŞ danışmanlığında, Seçil KENDİRCİ tarafından hazırlanan "ORFF EĞİTİMİNİN 4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDAKİ MÜZİK ÖZ YETERLİK ALGILARINA ETKİSİ" başlıklı çalışma 14/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Engin GÜRPINAR

İmza:

Danışman : Doç. Dr. Barış TOPTAŞ

İmza:

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Selin OYAN

İmza:

24.07.2019

Doç. Dr. M. Gökhan DALYAN
Enstitü Müdürü

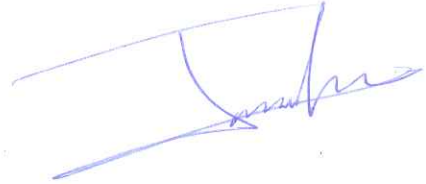
Enstitü Müdürü

BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “ORFF EĞİTİMİNİN 4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDAKİ MÜZİK ÖZ YETERLİK ALGILARINA ETKİSİ” adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

14/06/2019

Seçil KENDİRCİ DEMİRCİ

İmza

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Seçil KENDİRCİ DEMİRCİ

Adıyaman Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Programı

Haziran, 2019

Bu araştırmada Orff yöntemi ile çocuklara verilen müzik öğretiminin çocukların öz yeterlik düzeylerine olan etkisi çocuğun cinsiyeti, yaşı, annesinin ve babasının müzik aleti çalıp çalmaması, anne ve babasının mesleği gibi değişkenler üzerinden incelenmiştir.

Araştırmanın örneklem grubu olan 29 Kontrol, 39 Deney olmak üzere toplam 68 öğrencinin demografik özellikleri frekans ve yüzdeler olarak belirlenmiş, verilerin normal dağılım uygunluğunu belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Veriler 30'dan büyük, homojen ve normal dağılım gösterdiğinden parametrik testler uygulanmıştır. Orff eğitiminin anaokulu çocukların müzik öz yeterlilik puanları ile demografik özellikleri arasında farklılık saptamak için bağımsız örneklem için "t" testi ve ANOVA testi uygulandı. Deney grubundaki çocukların ön test ve son test, son test ve kalıcılık testlerinde aldıkları öz yeterlilik puanlarına ait değerlerinin karşılaştırması için bağımlı örneklem için Paired Samples testi uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda Deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak bir farklılık saptanmıştır. Ön testte istatistiksel olarak cinsiyet, annenin, babanın, ailede olan herhangi birinin müzik aleti çalma durumu, babanın mesleği, annenin mesleği değişkenleri ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamış, yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Son testte cinsiyet, annenin, babanın ailede olan herhangi birinin müzik aleti çalma durumu, babanın mesleği, annenin mesleği değişkenleri ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamış, yaş değişkenine göre müzik öz

yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Kalıcılık testte cinsiyet, annenin, babanın, aileden herhangi birinin müzik aleti çalma durumu, babanın mesleği, annenin mesleği değişkenleri ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamış, yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Orff Eğitimi, z Yeterlik

ABSTRACT

Master Thesis

The Effect Of Orff Education On Music Self-Efficiency Perceptions In 4-6 Year Old Children

Adiyaman University

Institute Of Social Sciences

Department of music and Performing Arts

Graduate Program

June, 2019

In this study, the effects of music teaching given to children by the Orff method on children's self-efficacy levels were examined according to variables such as the gender, age, mother and father's playing of musical instruments and variables of the mother and father's profession.

The demographic characteristics of the study were determined as frequency and percentage of 68 students, 29 of which were control group and 39 of them were Kolmogorov-Smirnov test. Since the data were larger than 30, homogeneous and normal distribution, parametric tests were applied. Since the data were larger than 30, homogeneous and normal distribution, parametric tests were applied. The Paired Samples test was applied for the dependent sample to compare the values of the self-efficacy scores of the pre-test and post-test, post-test and retention tests of the children in the experimental group.

As a result of the study, a statistically significant difference was found between experimental and control groups. No statistically significant difference was found between sex self-efficacy levels of the mother, father, family, the profession of the father, the occupation of the mother and the profession and According to age variable, a statistically significant difference was found between music self efficacy scores. In the last test, there was no difference between gender, mother's father's family playing status, father's occupation, mother's occupation variables and musical self-efficacy levels and According to age variable, a statistically significant difference was found between music self efficacy scores. There were no differences between sex self-efficacy levels of mother, father and family, father's occupation, mother's occupation variables and sex

self-efficacy and According to the age variable, a statistically significant difference was found between the music self efficacy scores.

Key Words: Music, Music Education, Orff Education, Self-efficacy

ÖN SÖZ

Müzik eğitime başlarken öğrenmem gereken çok şey olduğunu ve uzun bir yolumun olduğunu biliyordum.

Lisans ve Yüksek Lisans çalışmalarımı yaparken benden desteklerini esirgemeyen başta çok kıymetli aileme, Canım Babam FARUK KENDİRCİ'ye, Serkan KENDİRCİ ve Önder Tarık KENDİRCİ'ye çok teşekkür ederim. Eşime ve Kızım Zeynep Demirci'ye teşekkür ederim.

Çalışmalarım boyunca benden desteğini esirgemeyen çok kıymetli hocalarım; Sayın Prof. Dr. Kadir KARKIN Beyefendiye, Danışman hocam Sayın Doç. Dr. Barış TOPTAŞ'a ve Sayın Amaç PALA'ya teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Adıyaman, Haziran, 2019

Seçil KENDİRCİ DEMİRCİ

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE LİTERATÜRE KATKISI

Öz yeterlik kavramı insanların ortaya koymuş oldukları davranışlarının önemli bir belirtisidir ve bireyin bir işi yapabilmesine olan inancının göstergesidir. Öz yeterlik seviyesi yüksek olan birey bir edimi yapabileceğine inanmaktadır ve o edime başlayarak sonuna getirecek kadar çabanın içerisinde olmaktadır. Öz yeterlik düzeyi yüksek olan birey yaptıkları ve yapabilecekleri arasındaki ilişkileri fark ederek daha iyisini yapabileceğine inanır ve bir işin nasıl yapılacağını planlayarak sonuca kavuşturacağına kendisini güdüleyebilir. Öz yeterlik algısı bireyin bütün yaşamına yansıtacak bir olgudur. Bireyin yaşamındaki bilişsel, motivasyonel, duyuşsal ve seçimsel süreçler üzerinde etkili olan öz yeterlik algısı kişisel deneyimlerden, çevresinde bulunanların yaşantılarından, bireye dışardan gelen önerilerden ve bireyin kendi içerisinde yaşamış olduğu korku, kaygı ve stres gibi duyuşsal durumundan etkilenecek şekilde gelişmektedir. Bireye çocukluk çağında kazandırılacak yüksek öz yeterlik algısı, onun gelecek yaşamında da karşılaştığı sorunları çözmesinde ve üstlendiği işleri başarılı bir şekilde sonuçlandırmasında önemli bir unsur olmaktadır. Eğitim ve öğretimde öğrencilere verilen bilgiler ile onların bilişsel ve duyuşsal olarak geleceğe hazırlanması amaçlanmaktadır. Okul çağında ve okul öncesi dönemde öğrenciye anlatılan derslerde ve yapılan etkinliklerde öğrencinin amaçlanan ölçüde gelişimleri sağlanmak istenmektedir. Diğer derslerde olduğu gibi müzik derslerinde de etkinlikler yapılmaktadır. Müzik dersi kapsamında eğitimlerden biri de orff çalgıları ile öğrenciye verilen eğitimidir. Orff eğitimi erken çocukluk döneminde kullanılan en etkili eğitim metotlarından biridir. Bu eğitim yöntemi, çocukların eğitim alırken işitsel ve ritimsel algılarının ve konsantrasyonlarının gelişmesine yardımcı olur.

Çalışmada, 4-6 yaş dönem öğrencilerin aldıkları orff eğitiminin öz yeterlik seviyesine olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürde çocukların aldıkları orff eğitimi ile öz yeterlik algısı arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılmış araştırma sınırlı seviyededir. Bu nedenle araştırma önemli görülmekte, literatüre ve bundan sonraki araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iv
BEYAN.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
ÖN SÖZ.....	viii
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE LİTERATÜRE KATKISI	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xvi
RESİMLER LİSTESİ.....	xviii
ETKİNLİKLER LİSTESİ.....	xix
GİRİŞ	2

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

1.1. Problem Durumu	4
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	5
1.5. Araştırmanın Önemi	5
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.7. Araştırmanın Varsayımları	6
1.8. Tanımlar	6

İKİNCİ BÖLÜM
MÜZİK EĞİTİMİ VE ÖZ YETERLİK

2.1. Müzik Eğitimi.....	7
2.1.1. Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi	7
2.1.2. Müzik Eğitiminde Kullanılan Aktif Öğrenme Yaklaşımları	8
1.1.2.1. Kodaly öğrenme yöntemi	8
1.1.2.2. Dalcroze öğrenme yöntemi.....	10
1.1.2.3. Suzuki öğrenme yöntemi	11
2.2. Carl Orff Öğrenme Yöntemi	12
2.2.1. Orff Yönteminin Amaçları	13
2.2.2. Orff Yönteminin Müzik Eğitimine Katkıları.....	13
2.2.3. Orff Yönteminin Bölümleri ve Özellikleri	14
2.2.3.1. Şarkı söyleme	15
2.2.3.2. Çalma ve eşlik etme	15
2.2.3.3. Dans.....	15
2.2.3.4. Canlandırma	15
2.2.3.5. Ses materyalleri oluşturma	16
2.2.4. Orff Yöntemi Etkinlikleri.....	16
2.2.4.1. Tanışma etkinlikleri.....	16
2.2.4.2. Isınma çalışmaları.....	16
2.2.4.3. Uyum ve güven çalışması	17
2.2.4.4. Esas çalışma.....	17
2.2.4.5. Dinlendirme.....	17
2.2.5. Orff Yönteminde Kullanılan Çalgılar	17

2.2.5.1. Ritim çubukları.....	18
2.2.5.2. Tef.....	19
2.2.5.3. Kastanyet	19
2.2.5.4. Çingirak	20
2.2.5.5. Davul	20
2.2.5.6. Zil	21
2.2.5.7. Marakas	21
2.2.5.8. Ksilofon.....	22
2.2.5.9. Darbuka	22
2.2.5.10. Çelik üçgen	23
2.2.5.11. Agogo	23
2.2.5.12. Çan	24
2.2.5.13. Cabasa.....	24
2.3. Öz Yeterlik Kavramı	24
2.3.1. Yüksek ve Düşük Öz Yeterlik Algısı	24
2.3.2. Öz Yeterlik Algısının Bireylerin Davranışları Üzerindeki Etkisi	25
2.3.2.1. Bilişsel süreçler.....	25
2.3.2.2. Motivasyonel süreçler	26
2.3.2.3. Duyuşsal süreçler	26
2.3.2.4. Seçim süreçleri	26
2.3.3. Öz Yeterlik Algılarını Geliştirmek	27
2.3.4. Öz Yeterlik Algısını Oluşturan Kaynaklar	27
2.3.4.1. Bireylerin kendi deneyimleri	28
2.3.4.2. Başkalarının deneyimlerini model alma	28
2.3.4.3. Sözel ikna	28

2.3.4.4. Fizyolojik ve duyuşsal durumlar	29
--	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	30
3.3. Verilerin Toplanması	30
3.4. Verilerin Analizi.....	31

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Müzik Öz Yeterlik Puanlarına İlişkin Bulgular ve Yorumları	35
4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	39
4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	41
4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	43
4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	45
4.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	46
4.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	48
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	50
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	53
ETKİNLİKLER	58
KAYNAKÇA	69
ÖZ GEÇMİŞ.....	74

EKLER.....	75
-------------------	-----------

KISALTMALAR

Max	: Maksimum
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Min	: Minimum
N	: Örneklem sayısı
No	: Numara
Ss.	: Standart sapma
TY	: Tarih Yok
X	: Ortalama

TABLolar LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubundaki Çocuklara İlişkin Demografik Özelliklerin Dağılımı.....	32
Tablo 2. Müzik Öz Yeterlilik Puanlarının Betimsel İstatistikleri ve Kolmogorov-Simironov Test Analiz Sonucu.....	35
Tablo 3. Ön Test ve Son Testte Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Öz Yeterlilik Puan Analizi Sonucu	36
Tablo 4. Orff Eğitim Yöntemi Uygulanan ve Uygulanmayan Grupların Müzik Öz Yeterlilik Puanlara Etkisinin Bağımlı t-Test Sonucu	38
Tablo 5. Deney Grubunun Cinsiyete Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları	39
Tablo 6. Kontrol Grubunun Cinsiyete Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları	40
Tablo 7. Deney Grubunun Yaşa Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	41
Tablo 8. Kontrol Grubunun Yaşa Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	42
Tablo 9. Deney Grubunun Annenin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	43
Tablo 10. Kontrol Grubunun Anne Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	44
Tablo 11 Deney Grubunun Babanın Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	45
Tablo 12. Kontrol Grubunun Baba Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	46
Tablo 13. Deney Grubunun Ailede Her Hangi Birinin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	47
Tablo 14. Kontrol Grubunun Ailede Her Hangi Birinin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	48

Tablo 15. Deney Grubunun Babanın Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	49
Tablo 16. Kontrol Grubunun Babanın Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	50
Tablo 17. Deney Grubunun Annenin Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	50
Tablo 18. Kontrol Grubunun Annenin Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları.....	52

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 1. Ritim Çubukları	19
Şekil 2. Tef.....	19
Şekil 3. Kastanyet	20
Şekil 4. Çingirak	20
Şekil 5. Davul	21
Şekil 6. Zil.....	21
Şekil 7. Marakas	22
Şekil 8. Ksilofon	22
Şekil 9. Darbuka	23
Şekil 10. Çelik Üçgen	23
Şekil 11. Agogo	24

ETKİNLİKLER LİSTESİ

	Sayfa No
Etkinlik 1. Tembel Çocuk	58
Etkinlik 2. Armudu Taşlayalım.....	59
Etkinlik 3. Kuzu Kuzu Me	60
Etkinlik 4. Yağmur Yağıyor.....	61
Etkinlik 5. Sayışma	62
Etkinlik 6. Üşüdüm	63
Etkinlik 7. Kar Teyze	64
Etkinlik 8. Dolu Amca	65
Etkinlik 9. Tavus Kuşu	66
Etkinlik 10. Yağmur Çocuk	67
Etkinlik 11. Ninni.....	68

GİRİŞ

Müzik, duygu, düşünce ve yaşanan olayların aktarılması için bir sanat düşüncesi ile ölçülü ve düzenli olarak seslerin bir araya getirilmesidir. Yaşamın en eski kavramlarından olan müzik, toplumun o anki kültürel özelliklerini, yaşanmışlıklarını, içerisinde tutarak değişen nesille birlikte kendini yenileyip sonraki nesillere aktarılan önemli bir kültürel değerdir (Angı, 2003: 61). Toplumun dini inançlarından sosyal yaşantısına, yöresel özelliklerinden siyasi yapısına kadar her alanda kendini hissettiren müzik yoluyla toplumu yönlendirmek, eğiterek geleceğe hazırlamak mümkündür.

Çocukların gelişimsel dönemlerine göre hazırlanacak müzik eğitim programları onların müzik eğitimi almasını sağlamaktadır. Doğumdan önce başlayan müzik algısı, çocuk büyüdükçe farklılaşarak devam etmektedir. Çocuğun hareketlerinin içerisine dahil edilen müzik eğitimi çocuğun müzik bilgisini geliştirmekte ve bunun yanında çocuğa farklı beceriler kazandırmak da mümkün olmaktadır. Kazandığı müzikal bilgi ve becerinin yanında çocuk, kendine güvenini kazanmış, kendi kendine yeten, sosyalleşmiş bir birey olarak gelecekte sürdüreceği yaşamına hazırlanmış olur.

Okul öncesi dönemde çocuğa verilecek müzik eğitimi, çocuğun bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır. Çocuğun gelişimsel dönemleri göz önüne alınarak, belirli kurallar çerçevesinde hazırlanan müzik eğitimi programlarını içeren müzik eğitim yaklaşımları bulunmaktadır. Dünyada ve ülkemizde kabul edilen ve halen kullanılmakta olan müzik eğitimi yaklaşımlarından biri de Orff yöntemidir. Orff yöntemi ile okul öncesi dönemdeki çocuklara müzik eğitimi vermenin yanı sıra çocuğa bilişsel ve duyuşsal beceriler kazandırmak da mümkün olmaktadır.

Öğrencilere kazandırılacak bu beceriler onların bir işi başarabileceklerine olan inançlarına olumlu yönde etki etmektedir. Bireylerin bir işi başarabileceklerine olan inançları öz yeterlik olarak adlandırılmaktadır. Öz yeterlilik inancı, Bandura tarafından geliştirilen ve bireylerin sahip oldukları bilgi ve becerileri etkin biçimde kullanabilmeleri için, öncelikle, ilgili alanda kendi yeterliliklerine güven duymaları gerektiğini öne süren sosyal öğrenme kuramına dayanmaktadır. Bandura (1997:3) kavramı; “kişilerin verilen görevleri gerçekleştirmek için gerekli olan eylemleri örgütleme ve yerine getirme konusundaki kapasitelerine olan inançları”, olarak tanımlamıştır. Öz yeterlilik, bireyin belirli bir alanda, beklenen bir ya da bir dizi

davranışı gerçekleştirmek için gereksinim duyacağı becerilere ne ölçüde sahip olduğuna ilişkin inancıdır. Bu kapsamda, öz yeterlilik açısından, kişinin sahip olduğu becerilerin sayısının bir önemi yoktur. Kişinin sahip olduğu bu beceriler ile neler yapabileceğine ilişkin inancının ne olduğu, daha önemlidir (Bandura, 1997: 37).

Çocuklara verilecek orff eğitimi ile onların öz yeterlik algılarını geliştirmek, bir işi yapabileceklerine olan inançlarını etkilemek mümkün olmaktadır. Bu çalışmada da orff eğitimi alan 4-6 yaşlarındaki çocukların öz yeterlik seviyelerine etkisi tespit edilmesi amaçlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

1.1. Problem Durumu

Müzik eğitimi sırasında uygulanan etkinlikler ile öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve motorik özelliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu özellikleri gelişen çocuğun kendine olan güven seviyesi yükselmektedir. Kendine güveni artan çocuğun bir işi başarabileceğine olan inancının yani öz yeterlik algısının artacağı düşünülmektedir.

Orff eğitiminin 4-6 yaş arası çocukların öz yeterlik algıları, aldıkları orff eğitimi ve kişisel özellikleri bakımından farklılık arz etmektedir. Bu doğrultuda orff eğitimi alan 4-6 yaş arası çocukların farklı değişkenler açısından öz yeterlik seviyeleri incelenmelidir.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi, Orff yönteminin çocukların öz yeterlik düzeylerine etkisi var mıdır? Şeklinde belirlenmiştir.

1.3. Alt Problemler

Bu araştırmanın alt problemleri;

1. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri annenin müzik aleti çalma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri babanın müzik aleti çalma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

5. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri ailede herhangi birinin müzik aleti çalma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

6. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri baba mesleği değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

7. Orff eğitimi alan 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik düzeyleri anne mesleği değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Orff yöntemi, Carl Orff tarafından ortaya konulan, çocukların hareket ve müziği birleştirmelerini ve buna bağlı olarak üretkenliklerini arttırmayı amaçlayan bir yöntemdir. Bu yöntem ile çocuk kendini keşfetmekte, hareketlerini ahenkli bir şekilde yapabilmeyi öğrenebilmektedir (Kuşçu, 2010: 18). Orff yönteminde öncelik çocuğun doğaçlayarak kendince geliştirdiği hareketlerine verilmektedir. Çocuk nota bilgisine gerek kalmadan oyun oynarken yaptığı hareketler ve enstrümanlara kendince dokunarak çıkardığı seslerle müzik eğitimini almaktadır. Orff yönteminde çocuk oyun oynadığını düşünse de aslında daha önceden hazırlanmış ve kendisine bilinçli olarak sunulmuş bir eğitim ortamının içerisinde hareket etmektedir.

Çocuk doğaçlayarak ortaya çıkarttığı sesleri duydukça ritim becerisini geliştirmekte ve kendi kendisini tanıyarak becerilerini geliştirmektedir. Müzik eğitimi ve müzik eğitiminde dünyada ve ülkemizde kabul edilen ve kullanılan yaklaşımların ortaya konulacağı bu çalışmanın amacı, Orff yöntemi ile çocukların öz yeterlik düzeylerinde gelişim sağlanıp sağlanmadığını tespit etmektir. Bu amaçla Orff yönteminin çocuklarının öz yeterlik düzeylerine etkisini tespit etmek için nitel ve nicel bir çalışma yapılmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Orff yöntemi ile çocuklara sadece müzikal beceri kazandırılmamakta, aynı zamanda çocuklarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini geliştirmek de mümkün olmaktadır. Çocuklar oyun oynadıkları sırada yaptıkları hareketler ve Orff çalgılarını kullanarak ritim algılarını geliştirmekte ve bir disiplin içerisinde sosyalleşmektedirler. Orff yöntemi ile verilen müzik eğitiminin çocukların öz yeterlik

düzeyleri üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi, Orff yönteminin müzik eğitiminde tercih edilirliliğinin artması adına önemlidir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Malatya ilinde bulunan Özel Malatya Çınar Koleji ve Altınçağ Anaokulunda 2017-2018 eğitim öğretim yılında öğrenim gören çocuklar ile sınırlıdır.

1.7. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada uygulanan yöntemin araştırmanın amacını tespit etmek için uygun olduğu varsayılmıştır.

Araştırmada kullanılan ver toplama araçlarının araştırmanın amacı için yeterli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

Araştırmada tespit edilen örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.8. Tanımlar

Müzik: Farklı yörelerde, bölgelerde, ülkelerde yaşayan topluluklarının kendi kültürlerini, duygu düşünce ve yaşantılarını ritmik bir dille anlatmalarını sağlayan evrensel bir dildir (Özgül, 2014: 2).

Müzik Eğitimi: Temelde müzik becerisi kazandırmak amacıyla, müziksel davranışları değiştirme ve geliştirmeyi sağlayan bir süreçtir (Çuhadar, 2016: 220).

Öz Yeterlik: Bireyin kendi kendine oluşturduğu, belirli bir başarıya ulaşmasını sağlayacak eylemleri planlama ve hayata geçirme ile ilgili algısıdır (Kotaman, 2008: 112).

İKİNCİ BÖLÜM

MÜZİK EĞİTİMİ VE ÖZ YETERLİK

2.1. Müzik Eğitimi

İnsanların duygularını ahenkli melodilerle anlatmalarını sağlayan müzik, yaşamın eski kavramlarından biridir. Toplumsal kültürün nesilden nesile aktarılmasını sağlayan önemli bir kavram olan müzikte toplumun yaşanmışlıklarının izlerini bulmak mümkündür. Çünkü müzik, toplumla birlikte kendini yenileyerek, değişimin parçası olarak günümüze kadar varlığını sürdürmüştür (Angı, 2005: 61). Bu açıdan bakıldığında müziğin insan yaşamının önemli bir parçası olduğunu söylemek mümkündür. İnsanın doğumu ile başlayan müzik, bireyin ömrünün sonuna kadar içerisinde olduğu bir olgudur. Müzik bir eğlence aracı olarak görülse de bir taraftan da bir eğitim aracı, bireyin doğumdan itibaren kişiliğinin ve kültürünün gelişiminde önemli bir araçtır (Göçer, 2018: 2).

Müzik eğitimi, müzik tarihi, müzik teorisi, çalgısal yeterlilik, şarkı söyleme ve genel müzik becerilerini kapsayan bir eğitim-öğretim alanıdır. Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranış kazandırma, geliştirme sürecidir. Müzik eğitimi ile öğrencinin müziksel algılama yeteneğini çeşitlendirmek mümkündür. Öğrenci bu yolla sadece müzik dinleme değil, aynı zamanda müzik yapma alışkanlığı da kazanmış olur (Çuhadar, 2016: 220-221). Müzikal algısı değişen çocuk, kendi yeteneğine ve ilgi alanına bağlı olarak müzikal eğitim alanlarından birine yönelebilir.

2.1.1. Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi

Okul öncesi çağda kazanılacak beceriler ve değerler bireyleri gelecekteki yaşantıları için bir ön hazırlık gibidir. Çocuk bu dönemde kazanmış olduğu becerileri sonraki yaşamında kullanmaktadır. Okul öncesi dönemde yaşanacak boşluklar ise ilerde doldurulması güç boşluklar olarak bireyin karşısına çıkmaktadır. Okul öncesi dönem çocuk için alışık olduğu ortamdan başka bir ortama girdiği dönemdir. Bu dönemde ailesinden ayrılarak akranları ve öğretmenleri ile yeni bir sosyal ortama girmiş olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında okul öncesi dönem çocuğun sosyalleşerek olgunlaştığını söylemek yanlış olmaz (Kıvılcım ve Mertoğlu, 2015: 2).

Çocuk, öğrenme isteğinin de etkisiyle etrafında duyduğu bütün sesleri öğrenir ve kullanır. Müziğe bakışları ve müzik algıları yetişkinlere göre farklı olan çocuklar, daha çok sesle ilgilenirler. Okul öncesi dönemde çocuk, hangi objeden hangi sesin çıktığını öğrenme ve bu sesleri farklı yerlerde de olsa kullanma eğilimindedir (Kabataş, 2017: 3). Müzik, çocukların bütün alanlarda öğrenmesine katkı ve yeni bir bakış açısı sağlamakta, müzik çalışmalarına katılan, yaratan, üreten çocuk kendisi ile gurur duymakta, başarı duygusunu tatmaktadır ve böylece çocukların kendilerine güvenleri ve özsaygıları artmaktadır. Okul öncesi dönemde müzik eğitimi ile çocuğun bedensel yeteneklerini geliştirme, mutluluğunu arttırmak, kişiliklerini geliştirerek kendisini kontrol etmesini ve güven duymasını sağlamak, ayrıca, denge, dikkat, tepki, büyük ve küçük kaslarının gelişimine de katkıda bulunur. Çocuğun el, kol, ayak, baş, göz ve beden gibi vücut organları arasında koordinasyon sağlanmasına, hareketlerinde çeviklik ve incelik kazanmasına yardımcı olmaktadır (Sığırtmaç, 2002: 30). Müzik çocukların iç dünyalarında yaşadıklarını dışa vurmalarını sağlamaktadır. Çocuk kelimelerle anlatamadığı duygularını müzik yoluyla çevresindekilere aktarabilir. Müzik dinleyen çocuğun hareketleri farklılaşmaktadır. Müziği dinlerken yoğunlaşan çocuk, sessiz kalmayı öğrenir, etrafında bulunanlara saygı göstermeyi öğrenir, sesleri birbirinden ayırmayı öğrenen çocuk buna bağlı olarak diğer nesnelere de ayırt etmeyi öğrenir. Gördükleri ve duyduları arasında neden sonuç ilişkisini kurma becerisi kazanır (Şen, 2006: 340).

2.1.2. Müzik Eğitiminde Kullanılan Aktif Öğrenme Yaklaşımları

Müzik eğitimi ile beden ve zihin gelişiminin hızlı olduğu bebeklik ve okul öncesi dönemdeki çocukların eğitimine katkıda bulunmak mümkündür. Bu amaçla dünyanın birçok ülkesinde Kodally, Dalcroze, Suzuki ve Orff metotlarıyla müzik eğitimini 1,5 yaşlarından itibaren çocuklara uygulanmaktadır (Başer, 2004: 1).

1.1.2.1. Kodaly öğrenme yöntemi

Bu yöntem, Macaristan'lı bir besteci olan Zoltan Kodaly tarafından geliştirilmiştir. 1940-1950 tarihleri arasında öğretmen arkadaşları ve öğrencileri ile yaptığı çalışmalar sonrasında ortaya koyduğu yöntemde Kodaly, daha önce ortaya konmuş olan müzik eğitimi yöntemlerinin bir toparlayıcısı, hepsini kapsayacak bir yöntem özelliği göstermektedir (Yıldırım, 2009: 24).

Kodaly yönteminin amacı; her çocukta var olan müzik kapasitesini en üst düzeye çıkarmak, müziğin dilini, çocuklara öğretmek ve onları bu dille okuyup, yazıp üretecek hale getirmektir. Bu yöntem ile çocuk, kendi dil ve kültürlerinin ürünleriyle (halk türküleri, halk dansları) tanışırken aynı zamanda dünyadaki müzik örneklerini dinleyerek çözümlenebilir. Bu yolla çocuğun müziği ve yaşamı sevmelerini sağlamaktır (Ersoy, 2010: 25). Farklı müzik örnekleri çocuğun farklı kültürleri tanımasını, değişik kültürel özellikleri kendi yaşamının içine dahil etmesini sağlamaktadır.

Kodaly, yöntemini, tamamen gelişimsel yaklaşımı takip ederek yani çocuğun doğal gelişimini göz önünde bulundurarak şekillendirmiştir. Kodaly yönteminde, ritmik hecelere, fonomimi diye adlandırılan el işaretlerine ve aralıklama yöntemi ile solfej eğitimine rastlamak mümkündür. Bu tekniklerin, otantik çocuk oyunları, tekerlemeler ve şarkılardan otantik halk müziklerine ve Mozart, Beethoven gibi büyük besteciler tarafından yapılmış olan müziklere kadar geniş kaynaklarla desteklenmektedir. Kodaly, bu yöntemler uygulanırken çocuğun yaşantısında var olan olgulardan hareket edilmesi gerektiğini belirtmektedir (Özeke, 2007: 113). Kodaly'nin yöntemine bakıldığında çocuğun eğitime geniş bir açıdan bakıldığı görülmektedir. Çocuğun eğitimi sırasında hem çocukta var olan bilgiler hem de kendi bölgesinin ve dünyadaki diğer kültür örneklerinden faydalanılmaktadır. Bu da çocuğun eğitiminin başlangıcında kültürel olarak zenginleşmesini sağlamaktadır.

Kodaly, çocuğa okul öncesinde verilecek olan eğitimi ailenin veremeyeceğini savunmaktadır (Ertekin ve Küçükosman, 2016: 374). Aile içindeki planlı olmayan doğal öğrenme ortamından anaokullarında planlı eğitimin çocuğun gelişimi ve ileriki yaşamında daha faydalı olacağını vurgulamaktadır.

Kodaly, çocukların oyun oynama sevgisinden yola çıkarak yöntemini ortaya koymuştur. Ona göre çocukların hareket etmeleri açısından dans önemli bir etkidir. Çocuklar dans ederek motorik özelliklerini geliştirebilirler. Kodaly'nin yönteminde kullanılan şarkılar geleneksel şarkılardan seçilmektedir. Çocuklar kendi değerlerinden olan geleneksel şarkılar eşliğinde dans edip el çırparak aktif şekilde öğrenmiş olurlar. Kodaly, müziği toplu olarak söylemenin önemini vurgulayarak, bunun aslında bir

öğrenme yöntemi olduğunu, bu yolla çocuğa müziksel işitme, okuma-yazma ve söyleme davranışları kazandırılabilir (Büyükönenç Polat, 2018: 5).

1.1.2.2. Dalcroze öğrenme yöntemi

Müziğe hareket yoluyla öğrenme yöntemini kazandıran Emile Jaques Dalcroze, 1865 yılında doğmuş, 1950 yılında ölmüştür. İsviçreli olan Dalcroze, Viyana’da doğmuş, Paris ve Cenevre’de müzik eğitimi almıştır. Dalcroze'a göre çocuğun eğitiminde, onun doğasına uygun yolu izlemek gerekmektedir. Çocuğa uygulanacak her türlü eğitimin duygusal izlenimlere dayandığını belirten Dalcroze, bunların yardımıyla çocuğun potansiyel özelliklerini geliştireceğini vurgulamaktadır (Ertekin ve Küçükosman, 2016: 323). Dalcroze, Müzik-Ritm-Oyun-Dans temelli ve Müzik-Ritmik Jimnastik eksenli pedagojisini 1926 yılında tanıtmıştır. Ona göre kendi yöntemi; ritm duygusunu sağlamlaştırdığı gibi, karakter, kararlılık, kendine güven duygusunu da geliştirmektedir (Aksu, TY: 3).

Bu yöntemde eğlence ile eğitim bir araya getirilmiş, öğrencinin duygusal ve zihinsel gelişimini yaşayarak olmasına özen gösterilmektedir. Dalcroze yönteminin üç dalı bulunmaktadır. Bu dallar (Aycan, 2018: 11);

- 1- “Eurhythmics” (Müzikle Hareket),
- 2- Kulak Eğitimi (Solfej ve Ritmik Solfej)
- 3- Doğaçlama.

Bu üç dalın temelinde öğrencide yaratıcılık, dinleme ve dinlediklerine reaksiyon verme bulunmaktadır. Fiziksel hareketlerle müzik algısının bir araya getirildiği yöntemde; öğrencilerin fiziksel hareketleriyle performanslarını ve müzikal değerleri algılayışlarını güçlendirmek ana hedeftir. Dalcroze, Müzikle hareket yöntemi geliştikçe, öğrencilerin en küçük uzunluk, zaman, yoğunluk ve yapısal ifade farklarını anlayabilecek kas ve sinir sistemi yetenekleri sergiledikleri düşünmüştür (Aycan, 2018: 11).

Dalcroze'ye göre, Eurhythmics, müzik öğrenmenin en önemli anahtarlarından biridir. Hareket ve beden üzerinden duyguları ifade etme. Eurhythmics terimi, Yunanca “iyi akış” veya “iyi hareket” anlamına gelir (Manifold, 2008: 4). Dalcroze Eurhythmics eğitiminin amaçlarını;

1. Dikkatin gelişmesi,
2. Dikkatin konsantrasyona dönüşümü,
3. Sosyal bütünlük (Sosyal bütünlük biri ve öteki arasındaki farklılık ve benzerliklerin farkındalığıdır)
4. Sesteki bütün farklılıkların ifade edilmesi ve bu farklılıklara yönelik tepkiler, şeklinde ifade etmiştir (Özdemir Tuncer, 2012: 19).

Dalcrose'nin yönteminde uyum önemli bir unsurdur. Akıl ve vücudun ahenkli bir uyum içerisinde olması gerekmektedir. Dalcrose, duygunun ifade edilmesinin uyumlu olması gerektiğini vurgular, kas ve iskelet sisteminin uyumlu bir şekilde hareket etmesi gerekmektedir. Akıldan gelen emirlerin vücut tarafından hemen algılanıp harekete geçirilmesinin önemini vurgulayan Dalcrose, çocuklara verilecek olan eğitim ile bu ahengin yakalanabileceğini belirtmiştir. Dalcrose, çalışmalarını yaparken farklı kültürlerden gelen öğrencilerin ayaklarını, başlarını veya vücutlarının tamamını salladıklarını tespit etmiş, farklı kültürlerden gelen öğrencilerin benzer tepkilerinin olduğunu vurgulamıştır. Müzik bittikten sonra da öğrencilerin vücutlarını dinlendirdiklerini, gevşeyerek rahatladıklarını gözlemleyen Dalcrose, öğrencilerin vücutlarını bir enstrüman gibi kullandıklarını belirtmiş, müzik ve dans sırasında kas sisteminin harekete geçtiğini vurgulamıştır (Koç, 2006: 6).

1.1.2.3. Suzuki öğrenme yöntemi

Shinichi Suzuki 1898 yılında Japonya'da doğmuştur. Ünlü bir keman sanatçısı olan Suzuki, Tokyo'da Ko Ando ile keman çalışmalarına başlamış, daha sonra Berlin'e giderek sekiz yıl birçok konser ve dinletiyeye katılmıştır. 1929 yılında Japonya'ya dönmüş ve üç erkek kardeşi ile Suzuki Kuartet'i kurmuştur (Yalçın Dittgen, 2018: 14).

Suzuki yönteminde müzik eğitimi için belirlenmiş bir yaş bulunmamakla birlikte ideal olanın olabildiğince erken yaşta müziğe başlanmasıdır. Suzuki, müzik eğitimine erken başlanmasının sebebini, çocukların erken yaşlarda öğrenme istek ve hızlarının yüksek olmasına bağlamaktadır. Çocukların arkadaşlarını görerek öğrendiklerini vurgulayan Suzuki, başlangıç seviyesinde olan öğrenciyi bir yıl kadar izleyerek onun yeteneklerini geliştirmeye çalışmıştır. Dinlemenin önemine de vurgu yapan Suzuki, çocukların önce dinlemesi gerektiğini, daha sonra notalara ve eserlere geçilmesi

gerektiğini belirterek mükemmel hâkimiyetin ancak bu şekilde sağlanacağını vurgulamıştır (Özal, 2007: 3-5).

Suzuki, müzik eğitiminin sürekli tekrarlarla daha kolay olacağını vurgulamıştır. Ona göre müzik eğitimi, dikkatli ve küçük adımlarla devam etmelidir. Suzuki Metodu ile çocuk, öğrendiklerini hafızasında tutabilmek için bildiği parçaları sürekli çalışmaya devam eder. Yavaş yavaş yeni parçalar eklerken eskileri daha da iyi hale getirebilmek için parçaları sürekli tekrar eder. Çocuk çalıştığı parça üzerinde ustalık kazandıkça öncelikle başarıma hissi ve böylece kendine güveni artar (Brody, 2016: 83). Suzuki'nin yöntemi ile çocukta oluşan bu kazanımlar onun gelecekte alacağı eğitimler için de temel oluşturmaktadır. Bu şekilde kazanımlar sağlanmasından dolayı Suzuki yönteminin sadece okul öncesi dönemde alınan eğitimden fazlasını içerdiğini söylemek mümkündür.

Suzuki'ye göre her çocuğun kendine özgü bir öğrenme hızı bulunmaktadır. Çocuğun öğrenim potansiyeline bağlı olan bu hızı müdahale etmek, değiştirmeye çalışmak doğru değildir. Çocuk normal öğrenme temposunun içerisinde devam etmelidir. Çocuğa dayatma uygun değildir (Brody, 2016: 83). Suzuki yönteminde çocuğa verilen eğitimde çocuğun isteyerek kendince bir tempo oluşturması amaçlanmaktadır. Çocuk kendi hızına kendisi isteyerek yön vermelidir. Bu şekilde de hem çocuğun isteğinin sürekli olması hem de müzik eğitiminin sürekliliği sağlanmış olacaktır.

Suzuki yönteminin öne çıkan unsurlarından biri de çocuğa kazandırılacak müzikalite eğitimidir. Çocukların anne karnındayken duydukları sesleri daha sonraki yaşamlarında duyduklarında daha iyi algıladıklarını ve bunları yorumlayabildiklerini belirten Suzuki, bu şekilde çocuğun müziksel gelişiminin hızlanacağını belirtmiştir. Ona göre müzikle uyuyan, müzikle oynayan, müzikle yiyen, kısaca müzikal bir çevrede olan çocuk müziğin de içerisinde bulunduğu kapsamlı bir yaşamın içerisine girer. Bu konuda ebeveynlere önemli görevler düştüğünü belirten Suzuki, örneğin çocuğun çalgı çalabilmesi için kulak gelişiminin ailesi tarafından dinletilecek müziklerle olacağını savunmuştur (Kara ve Pirgon, 2013: 6).

2.2. Carl Orff Öğrenme Yöntemi

Alman Müzik eğitimcisi Carl Orff, 1895-1982 yılları arasında yaşamıştır. Müzik eğitimini Münih Akademisinde aldıktan sonra Almanya'da bestecilik ve orkestra şefliği

yapmıştır. 1924 yılından sonra Dorothee Günther ile birlikte çalışmaya başladı ve dans pedagogu olan Dorothee Günther ile bir dans okulu kuran Orff, müzik eğitimine yeni boyut kazandırmıştır. Orff yönteminde içgüdüsel bir yaklaşımla ritim ve hareketin çocuk eğitiminde kullanılmıştır. Dans, müzik ve jimnastiğin iç içe olduğunu belirten Orff daha sonra Orff çalgıları içerisinde sayılacak olan davul ile öğrencilerin yaptıkları dansa eşlik etmiştir. Çocukların hareketlerinden ve yapabileceklerinden yola çıkarak vürmalı çalgılara önem veren Orff yönteminin önemli bir uygulaması da doğaçlamaya önem verilmesidir (Çevik, 2007: 97).

2.2.1. Orff Yönteminin Amaçları

Bu yöntem ile müzik eğitimi erken çocuk eğitiminde kullanılan en geçerli metotlardan biridir. Bu yaklaşım bünyesinde çeşitli gelişim amaçlarına uygun çalışmalar barındırır. Bunlardan, çocukların işitsel ve ritimsel algılarını geliştirici çalışmalar, yürüme, yürüme-durma, konuşmanın doğal ritminden yararlanıp ritimlerini vurma, tekerleme ya da seçilen bir metnin ritmik yapısına uygun yaratıcı hareketler üretme ve bunları beden perküsyonuna oradan da çalgılara aktarma çalışmaları, ritim çubuklarıyla yapılan tartım çalışmaları gibi, birçok uygulamayı kapsar. Bu uygulamaların çocukların algılarını ve konsantrasyonlarını geliştirmede önemli rol oynadığı söylenebilir, çünkü bu etkinliklerde öğretmeni taklit, arkadaşını takip etme, sırası gelince çalma, müziği dikkatle dinleyerek içsel sayabilme esastır (Kuşçu, 2010: 20).

Orff yönteminde çocuğu tüm boyutları ile ele almaktadır. Beden hareketlerinden, müziğe, müzikten çocuğun dans etmesine, onun dinlediklerini dramatize etmesine kadar devam edecek alanın kullanılması gerektiğini öneren Orff, bu yolla müzik eğitiminde duyuların çoğunluğunun kullanılmış olacağını belirtmiştir (Öziskender ve Güdek, 2013: 216).

Orff yönteminin dans, doğaçlama, şiir, tekerleme, şarkı söyleme, keşif, taklit ve çocukların doğasında var olan oyunu kullanarak müziği öğrettiği, çocuğun bestecilik ve yaratıcılığını geliştirmeyi amaçlamaktadır (Ersoy, 2010: 25).

2.2.2. Orff Yönteminin Müzik Eğitimine Katkıları

Eğitimin en önemli sorunsalı insanı biçimlendirme, onun alışkanlıklarını değiştirmedir. Çocuk ailesinin içerisinde yetişirken ailenin kurallarını benimseyerek ve

kabullenerek büyümektedir. Aile içerisinde çocuğun bireyselleşmesi, kendi benliğini bulması oldukça zordur. Çocuk okula geldiğinde de yine kendisini merkeze alamamakta, öğretmenlerin merkezde olduğu bir sistemin içerisine girmiş olmaktadır (Kalyoncu, 2006: 4).

Temel müzik eğitimi; adından da anlaşılacağı gibi müzik ve müziksel ifade ile ilgili en yalın ve en temel müzik yaşantılarının gerçekleştiği süreçtir. Bu süreç, bireyi daha karmaşık ve üst düzeydeki müzik yaşantılarına hazırlar, bu yaşantılar için esas teşkil eder. Bu yönüyle bakıldığında müzik eğitiminin insanın bebeklik çağından olgunluk aşamasına kadar bütün aşamaları kapsadığını söylemek mümkündür. Orff elementer olgusunu kendine özgü bir biçimde prensip haline getirmiştir (Toksoy, TY: 11).

Elementer müzik eğitimi anlayışı modern eğitim anlayışına yaklaşmaktadır. Bu anlayışa göre eğitim bilginin daha yapılandırılmış olması, bireyselliğe önem veren, esnek bir yapıda işbirliğini benimseten, yaratıcılığa geliştirmeyi amaçlayan bir anlayıştır. Müzik eğitiminin elementer anlayışa uygun bir şekilde yapılmıyor olması müzik eğitiminin klişe kalıplar haline dönüşmesine sebep olmaktadır (Kalyoncu, 2006: 4).

Orff yaklaşımı dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de tercih edilmektedir. Orff yaklaşımının temelinde yaparak yaşayarak öğrenme olduğu için çocuklar bir taraftan hareket etmekte/oyun oynamakta, diğer taraftan da müzik eğitimi almış olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Orff yönteminin öğrenci merkezli bir yaklaşımla bireyselliği öne çıkardığını söylemek mümkündür (Gürgen, 2009: 2).

2.2.3. Orff Yönteminin Bölümleri ve Özellikleri

Orff yönteminin temelinde ritim, söyleme, çalma, dans etme, hikâyeleme, oyun oynama, doğaçlama yapma bulunmaktadır. Çocukların, yaratıcı güçlerini müziksel davranışlara geçirmesi esas alınmıştır. Salınma, sallanma, koşma, yürüme gibi doğal hareketlerden yola çıkıp kendi bedenini ve sesini tanıması, bedeni ve sesini bir enstrüman olarak kullanıp, kazanımlarını vurmali aletlerle pekiştirmesi ile eğlenerek ve yaşayarak öğrenmesi ve gelişmesi amaçlanmaktadır. Yöntemde amaç kesinlikle mükemmellik değildir. Çocukların gelişim dönemlerine uygun dans, oyun, hikâye anlatımları temel faaliyetlerdir (Öziskender ve Güdek, 2013. 216).

2.2.3.1. Şarkı söyleme

Müziğin ve müzik eğitiminin çocukların gelişim evrelerinde etkili olabilmesi için çocuğun şarkı dinleyip söylemesi, söylemesi, şarkıları dramatize edebilmesi, gerekmektedir. Müzik etkinlikleri ile çocuk müzikal bir ortama girmiş olur ve müzik bilgisi gelişir. Bu aşamaya gelmiş olan çocuğun desteklenmesi, müzik etkinliğinin içinde olmasının teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu şekilde müzik eğitimi çocuğun yaşamının içerisine dahil edilmiş olmaktadır (Kuşçu, 2010: 9).

2.2.3.2. Çalma ve eşlik etme

Orff yöntemindeki çalma etkinliklerinde bedenin çeşitli tınıları oluşturabileceğine, insan vücudunun doğal sesler çıkartmak için uygun olduğuna inanılmaktadır. Bu yöntemin öğrenciye olan katkısı, öğrencinin keşfedici yönünün geliştirilmesi ile onun eğitim için motive edilmesidir. Bu yolla Orff yöntemindeki müzik etkinliklerine katılımı arttırmak mümkün olmaktadır. Ses elde edilen çeşitli materyaller ve eşyalar gittikçe bu çalışmalara eklenmekte, ardından da def, tahta davul, ritim kutuları ve çubukları vb. gibi birçok çalgıdan oluşan Orff ritim çalgıları gelmektedir. Son aşamada, zıt tınların elde edilebildiği ağaç ve metal levhalı vurma ezgi çalgıları öğrenilmektedir. Blok flüt bazı çalışmalara dahil edilmesine rağmen, bölümde ayrı bir ders olarak verildiğinden Orff çalgıları ile birlikte öğretilmemektedir (Kalyoncu, 2006: 9).

2.2.3.3. Dans

Bu bölümde doğaçlama olarak yapılan dans, bölümün temelini oluşturmaktadır. Öğrencilerin doğaçlama olarak ortaya koydukları hareketler sabitlenerek bir kurgu oluşturulmaktadır. Uygulamanın ilk kısmında hareketten müziğe ulaşma söz konusudur. Beden devinimlerine sözcük, ses, ritim/ritim kalıpları veya melodiler bulma gibi aşamalı çalışmalar örnek olarak verilebilir. Harekete göre müzik çalışmalarında ise, vücut devinimlerinin dolaysız olarak beden perküsyonuna, Orff çalgıları üzerinde ritmik veya melodik birimlere dönüştürülmesi esastır (Kalyoncu, 2006: 9).

2.2.3.4. Canlandırma

Canlandırma çalışmalarında müziğin mimari malzemesi ses ile ilgili özelliklerin, müziksel ve müzik dışı içeriğin çalışılması başta gelir. Ses kaynakları ve türleri ile

birlikte, süre, yükseklik, hız, şiddet, renk gibi temel ses parametrelerinin işlenmesinde canlandırma yöntemi sıklıkla tercih edilmektedir. Canlandırma, dramatize edilme aşamasıdır. Yöntemde kullanılan şarkılar veya şiirler dramatize edilerek öğrencinin eğitime katılması ve bu katılımın uzun süreli olması sağlanır (Kalyoncu, 2006: 10).

2.2.3.5. Ses materyalleri oluşturma

Bu çalışma ile eğitimde kullanılacak ses materyalleri hazırlanmaktadır. Hazırlanan ses materyalleri, basit, günlük hayatta sıklıkla bulunabilecek malzemelerden seçilmektedir. Plastik şişe, yoğurt kabı, ambalaj lastiği gibi malzemeler ilköğretim ve okul öncesi dönem müzik etkinliklerinde kullanılabilir ses materyalleridir. Bu materyaller öğrencilerin rahatlıkla kullanabilecekleri cinsten malzemelerdir. Öğrenciler bu çalışmalarla, materyal üretimi imkânlarını ve çeşitliliğini somut olarak görmektedirler. Ayrıca ürettikleri araçları ve basit çalgı tasarımlarını, Orff-Schulwerk aktivitelerinde de bizzat kullanmaktadırlar (Kalyoncu, 2006: 10).

2.2.4. Orff Yöntemi Etkinlikleri

Orff yöntemi etkinliklerini beş ana grupta toplamak mümkündür. Bu etkinlikler tanışma etkinlikleri, ısınma çalışmaları, uyum ve güven çalışması, esas çalışma ve dinlenme etkinlikleridir.

2.2.4.1. Tanışma etkinlikleri

Bu etkinliğin amacı çocuğun kendisini ve çevresindekileri tanımasıdır. Çocuk tanışma etkinlikleri ile bir taraftan çevresinde bulunan yeni çocukları tanıırken, diğer taraftan da yeni arkadaşları ile iletişiminden dolayı kendi kendini tanıma imkanı bulmaktadır (Asımoğlu, 2012: 56).

2.2.4.2. Isınma çalışmaları

Çocuk bu çalışmalar ile bulunduğu ortama ısınarak, oyunlara katılmaya başlamaktadır. Bir taraftan çocuk ortama ısınırken diğer taraftan da grup birbirine, birlikte yapacakları oyun etkinliklerine ısınırlar. Bedensel ve düşünsel hazırlanmaya yönelik etkinliklerden oluşan ısınma çalışmaları çocukları doğaçlama yapmaya hazırlayan bir süreçtir (Asımoğlu, 2012: 56).

2.2.4.3. Uyum ve güven çalışması

Uyum ve güven çalışması için öğretmen öğrencileri daire şekline getirmektedir. Daire olan grup müzik eşliğinde öğretmenin gösterdiği hareketleri belli bir uyum ve düzen içerisinde taklit ederek sergilemesi gerekmektedir. Öğretmen, öğrencileri ikili grup oluşturacak şekilde düzenlemektedir. Etkinliğe müzik de açarak çocukların dans etmelerini sağlayacaktır. Öğretmen öncülüğünde gösterilen hareketlere çocuk iki kez eşinin omzuna, eline ve ayaklarına vurmalıdır. İki kerede parmak şaklatma hareketinin yapılması gereklidir. Hareket müzik kapatıldığında ve her defasında bir aşama azaltılarak yapılacaktır (Sandıkçı, 2017: 45).

2.2.4.4. Esas çalışma

Öğretmen bu çalışmada gruptaki öğrencileri el ele tutuşturarak daire şeklini oluşturmaktadır. Öğretmen üçten geriye sayarak öğrencilerin dikkatini çekip etkinliğe başlayacaktır. Öğretmen üç kez zıplayıp bir sağ, bir sol eliyle dizlerine vurur ve çocukların tekrar etmesini isteyecektir. Çocuklar taklit yoluyla gördüklerini tekrarlamaları gerekmektedir. Öğretmen aynı hareketleri tekrar yaparak ellerini sağ ve sol yana açıp yanındaki arkadaşının ellerine altı kez vuracaktır ve öğrenciler yine hareketi tekrarlayacaklardır (Sandıkçı, 2017: 45).

2.2.4.5. Dinlendirme

Bu etkinlikte öğretmen çocukların rahat şekilde oturmalarını istemektedir. Klasik bir müzik eşliğinde gözlerini kapatan çocukların hayal kurmaları ve rahatlamaları sağlanmalıdır (Sandıkçı, 2017: 45).

2.2.5. Orff Yönteminde Kullanılan Çalgılar

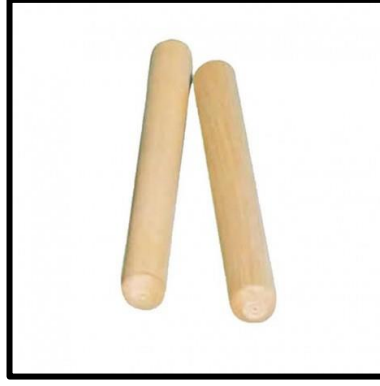
Okul öncesi dönem çocuklara müzik eğitimi verilmesi için Orff çalgıları veya ezgili vurma çalgılar adı verilen çalgıların sınıf ortamında bulundurulması gerekmektedir. İlköğretim ve okul öncesi dönem çocuklarına verilecek müzik eğitiminde Orff çalgılarının tercih edilmesinin sebeplerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (Özkeskiner ve Güdek, 2013: 215):

- Akort edilen çalgılar değildir.
- Taşınması ve çocuklar arasında değiştirilerek kullanılmaları kolaydır

- Bu çalgıları çocuklar kendileri kullandıkları için ritim ve ezgi bilgileri kazanmış olurlar
- Çocuklar oyun oynadıklarını düşünürlerken müzikal gelişimleri sağlanmış olur
- Çocukların kas ve iskelet sisteminin gelişmesine ve kuvvetlenmesine yardımcı olur,
 - Vücudun bütününe uyum içinde çalışmasını sağlar,
 - Çocuk çok sesliliğe alışır,
 - Çocuklar birlikte bir iş yapma becerisi kazanırlar,
 - Çocukta sorumluluk bilinci oluşur,
 - Çocuk kullandığı çalgılardan çıkan sesleri duyarak, yaptığı hataları fark edip düzeltme yoluna gider,
 - Çocukları yaratıcılığa yöneltir.
 - Farklı tınıları algılaması gelişir.
 - Eşlik yapma, eşlikli çalma ve söyleme becerileri gelişir.
 - Yaparak yaşayarak öğrenme gerçekleşir.

2.2.5.1. Ritim çubukları

Ritim çalışmalarında kullanılan ritim araçlarından biri de ritim çubuklarıdır. Ritim çubukları birbirine ya da yere vurularak kullanılır. Küçük çocuklar genellikle çubukla oynamaktan, yere çubuk vurmaktan çok hoşlanırlar. Çocuğa ritim çubuklarının birbirine vurularak çalındığını göstermeliyiz. Çocuklar, ritim sopalarını yere ve birbirine vurarak kullanırlar. Ritim çubukları 30cm uzunluğunda, hafif, zımparalanmış tahtadan yapılmış özel çubuklardır (MEB, 2013: 15). (Şekil 1) (<https://www.anadoluoyuncak.com/muezik-koeseleri/290-ritim-cubuklari.html> Erişim Tarihi: 18.12.2018)

Şekil 1. Ritim Çubukları

2.2.5.2. Tef

Tef, müzik etkinliklerinde, ritim çalışmalarında ve şarkı söyleme çalışmalarında en çok kullanılan ritim araçlarından biridir. Bu araç, yapımı çok kolay olduğu için öğretmen tarafından hatta öğrencilerle birlikte yapılabilir (MEB, 2013: 16). (Şekil 2) (<https://www.lafsozluk.com/2017/11/tef-nedir-ne-demektir-ilgili-deyimler-anlamlari.html> Erişim Tarihi: 18.12.2018)

Şekil 2. Tef

2.2.5.3. Kastanyet

İspanyol müziği ve danslarının özgün ritim çalgısıdır. İspanyolca castaneta: “küçük kestane” sözcüğünden türetilmiş olan ve iki parçadan oluşan kastanyet,

parmaklara takılıp avuç içinde çırpılarak çalınır. Sert ağaçtan üretilen çalgıdan elde edilen sesin perdesi tanımsızdır (Say, 2005: 246). (Şekil 4) (<https://www.rs.gen.tr/kastanyet-nedir.html> Erişim Tarihi: 18.12.2018)

Şekil 3. Kastanyet

2.2.5.4. Çingirak

Küçük çandır. Pirinçten yapılan, içindeki bir dilin ya da sert tanelerin sallanarak harekete geçirilmesiyle ses üreten perdesi tanımsız çalgıdır (Say, 2005: 386). (Şekil 4) (<https://www.orffaletleri.com/urun/cc1-cubuk-cingirak> Erişim Tarihi: 18.12.2018)

Şekil 4. Çingirak

2.2.5.5. Davul

Tarihin tanıdığı en eski çalgılardan biri olan, perdesi tanımsız, ses gücü yüksek, büyük boyutlarda olan vürmalı bir çalgıdır (Say, 2055: 419). (Şekil 5) (<https://www.orffaletleri.com/urun/ithal-yer-davulu-bagetli> Erişim Tarihi: 19.12.2018)

Şekil 5. Davul

2.2.5.6. Zil

Değişik boyutlarda ve şekillerde yapılabilen ziller, ritim çalışmalarında kullanılan ilgi çeken ritim araçlarından biridir. Zillerden ses çıkarmak çok kolay olduğundan kendine güveni olmayan çocuklarda müziğe bağlamak için en ideal ritim aracıdır (MEB, 2013: 17). (Şekil 6) (<https://www.orffaletleri.com/urun/kemer-zil-5-zilli> Erişim Tarihi: 19.12.2018).

Şekil 6. Zil

2.2.5.7. Marakas

Marakas evde ve okulda yapılabilir. Küçük mukavva veya plastik kutuların içine küçük taşlar, boncuklar vb. konularak kapağı kapatılır. Kutunun üzeri boyanarak çekici hale getirilir. Bunlar sallandıkları zaman değişik sesler çıkarırlar; bu sesler çocukları çok mutlu eder (MEB, 2013: 17). (Şekil 7) (https://www.okuloncesiavm.net/Marakas_4467.html Erişim Tarihi: 19.12.2018)

Şekil 7. Marakas

2.2.5.8. Ksilofon

Belirli ses perdeleri üreten plakalardan yapılmış melodik vurmali çalgıdır. Kökeni Afrika'nın marimba ve Güney Doğu Asya'nın gambang gibi geleneksel çalgılarına uzanan Ksilofon terimi 19. Yüzyılda kullanılmaya başlanmıştır (Say, 2005: 629). (Şekil 8) (https://www.mydukkkan.com/urunler_detay.asp?id=36063&gid=506&oid=52753 Erişim Tarihi: 19.12.2018).

Şekil 8. Ksilofon

2.2.5.9. Darbuka

Perdesi tanımsız küçük vurmali bir çalgıdır. Terimin dilimize Arapça “Dard” sözcüğünden geldiği kabul edilir. Ortadoğu ülkelerinde ve Afrika’da yaygın olarak kullanılır (Say, 2005: 411). (Şekil 9) (<https://www.orffaetleri.com/urun/darbuka> Erişim Tarihi: 19.12.2018)

Şekil 9. Darbuka

2.2.5.10. Çelik üçgen

Çelik ya da nikelden yapılmış bir köşesi açık, metal bir çubukla vurulan küçük vurmali çalgıdır (Say, 2005: 383). (Şekil 10) (https://www.mydukkan.com/urunler_detay.asp?id=23864&gid=449&oid=34708 Erişim Tarihi: 20.12.2018)

Şekil 10. Çelik Üçgen

2.2.5.11. Agogo

Afrika kökenli, vurmali bir müzik aletidir. Tahta ya da metal bir parçayla birbirine bağlanmış iki adet küçük su kabağı ya da inek çanından ve bunları çalmak için tahta ya da metal küçük bir sopadan oluşur (Say, 2005: 23). (Şekil 11) (https://www.thomann.de/gb/millennium_agogo_bell_holz.htm Erişim Tarihi: 21.12.2018)

Şekil 11. Agogo

2.2.5.12. Çan

Bakır alaşımı bir maddeden yapılmış idiophone türü vurmali bir çalgıdır. Çok büyük boylarda yapılmış halleri de bulunan çalgının Orff çalgısı olarak okul öncesi müzik eğitiminde kullanılanı da vardır (Say, 2005: 373).

2.2.5.13. Cabasa

Cabasa adlı enstrüman Amerika vurmali çalgısıdır. Plastik ya da ağaçtan yapılmış olup, etrafına metal bilyeler dizilmiştir. Marakas benzeri bir enstrümandır (Şekil 23) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2018).

2.3. Öz Yeterlik Kavramı

Sosyal – bilişsel kuram içerisinde ele alınan öz yeterlik kavramı, insanların ortaya koydukları davranışlarının önemli bir belirtisidir. Öz yeterlik bireyin bir işi yapabileceğine olan inancının göstergesidir. Öz yeterlilik, kişinin çevresinde olup bitenler üzerinde etkili olabilecek biçimde bir edimi başlatıp sonuç almaya kadar sürdürebileceğine olan inancı olarak tanımlanmıştır. Öz yeterlik kavramı, bir eylemin planlanması, gerekli becerilerin farkında olunması ve örgütlenmesi, zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların gözden geçirilmesi sonucunda oluşan güdülenme düzeyi gibi öğeleri içerir. Güçlü bir öz yeterlilik başarı ve iyilik halinin oluşmasını ve en önemlisi kişisel gelişimi ve becerilerin çeşitlenmesini sağlar (Yıldırım ve İlhan, 2010: 302).

2.3.1. Yüksek ve Düşük Öz Yeterlik Algısı

Yeterlik, bir rolü oynayabilmek için gerekli bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma derecesi, işgörenin kendinden beklenen rolleri beklenen nicelik ve nitelikte

gerçekleştirmesi, bir davranışı yapmak için gerekli bilgi ve beceriyi kazanmış olmak olarak tanımlanmaktadır. Her rolün ya da işin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumların farklılık göstermesi, yeterlik alanlarının da çeşitlenmesini beraberinde getirmiştir. Yeterlik alanları, bir kişinin belli bir makamın görevlerini yerine getirebilmesi için göstermesi gereken yeterlikleri kapsayan alanlardır (Üstüner ve ark, 2009: 2).

Yüksek öz yeterliğe sahip öğrenciler öğrenme ve başarmaya düşük öz yeterliğe sahip öğrencilerden daha çok eğilimlidir. Başka bir deyişle eşit yetenek seviyesine sahip öğrencilerden, görevi başarı ile tamamlayacağına inananlar inanmayanlara göre daha başarılı olmaktadır (Yılmaz, Yiğit ve Kaşarcı, 2012: 373).

2.3.2. Öz Yeterlik Algısının Bireylerin Davranışları Üzerindeki Etkisi

2.3.2.1. Bilişsel süreçler

Bilişsel süreçler üzerinde öz yeterlik inançlarının etkisi değişik biçimlerde yer almaktadır. Pek çok davranış özellikle, hedeflenen davranışlar bireylerin beklentilerinden etkilenmektedir. Öz yeterlik inancının güçlü algılanması güçlü hedefler ortaya koymaya ve onları başarmak için daha çok sorumluluk duymaya teşvik etmektedir. Pek çok eylemin kaynağı başlangıçta zihinde oluşur. Bireylerin yeterlik inançları birçok senaryonun oluşmasına neden olur. Güçlü bir öz-yeterlik inancı olan birey zihninde performansını destekleyecek olumlu başarı senaryoları oluşturur. Düşük öz yeterlik inancı olan birey ise daha çok başarısızlık senaryosu oluşturur.

Birçok eylemin yönü öncelikle bireylerin zihinlerinde meydana gelir. Bireyler yeterlik inançları sayesinde zihinlerinde yapılandığı ve prova yaptığı ileriye yönelik senaryolar ortaya koyar. Yüksek öz yeterlik algılarına sahip bireyler başarılı senaryolar canlandırır. Bu senaryolar bireylere olumlu yönde rehberlik eder ve performans desteği sağlar. Yeteneklerinden şüphe duyan bireyler ise başarısızlık senaryoları canlandırır ve daha çok muhtemel problemler üzerinde dururlar. Bireyler kendilerinden şüphe duyarken başarılı olmaları zordur. Öz yeterlik algıları yüksek olan bireyler zihinsel olarak zor görevler için hazırdır ve kendilerine başarı ürünlerini rehber olarak seçerler (Sakız, 2013: 190).

2.3.2.2. Motivasyonel süreçler

Öz yeterlik algıları motivasyonun düzenlenmesinde önemli bir role sahip bulunmaktadır. Birey motivasyonları çoğunlukla zihinsel olarak meydana getirilir. Bireyler gelecek hakkında tahminlerde bulunarak yapmayı planladıkları eylemlerle ilgili kendilerine rehberlik eder ve kendilerini motive ederler. Ne yapabilecekleri ile ilgili inançlar oluştururlar. Muhtemel eylemlerinin olası sonuçlarını tahmin etmeye çalışırlar. Bireyler onlar için değerli olabilecek şeyler hakkında kendilerine hedefler belirler ve bir dizi eylem planı oluştururlar. Başarmak için ihtiyaçları olan kendilerinin kontrol edebildiği kaynakları ve başarı için gerekli çaba düzeyini işe koşarlar. Öz yeterlik algıları bireylerin motivasyonlarına birkaç yönde etkiler: bireylerin amaçlarına yönelik hedef belirlemelerini sağlar; bu amaçlara yönelik ne kadar çaba harcayacaklarını, zorluklarla karşılaştıklarında bunları aşmak için ne kadar ısrarcı olacaklarını gösterirler (Sakız, 2013: 190).

2.3.2.3. Duyuşsal süreçler

Bireylerin motivasyon düzeyleri kadar mücadele etme yeteneklerine olan inançları da bireylerin zor ve bireylere korku hallerde ne kadar stres ve bunalım yaşayacaklarını belirler. Bireylerde stres oluşturan olaylarla ilgili öz yeterlik algıları kaygı uyarılmasını etkileyen önemli bir değişken durumundadır. Öz yeterlik algıları bireylerin potansiyel tehlikelere ve bunların ne kadar algılandığına yönelik farkında olma düzeylerini belirler. Potansiyel tehlikelerin yönetilemeyeceğini düşünen bireyler çevrelerindeki birçok şeyi endişe veren bir tehlike olarak düşünürler. Daha çok mücadele etme yeteneklerinin yetersizliği üzerinde dururlar. Olası tehlikeleri büyütürler ve nadiren gerçekleşen olaylardan endişe hissederler. Yetersizlikleriyle ilgili düşünceleri onları üzer ve becerilerine zarar verici hale gelir. Diğer yandan potansiyel tehlikelerle başa çıkabileceklerini düşünen bireyler bu tür tehlikelere seyirci kalmama ve rahatsız edici düşünceleri akıllarına getirmeme eğilimi gösterirler (Sakız, 2013: 191).

2.3.2.4. Seçim süreçleri

Bireyler yaşadıkları çevrenin bir ürünü durumundadır. Öz yeterlik algıları bireylerin katıldıkları aktivite ve çevre tercihlerini etkileyerek yaşamlarını yönlendirebileceği düşünülebilir. Bireyler mücadele edebilme yeteneklerini aşacağını düşündükleri aktivite ve çevrelere katılmaktan kaçınma gösterirler. Fakat üstesinden

gelebilecekleri aktivite ve çevrelere seve seve katılma eğilimindedirler. Bu seçimlerin sonucunda bireyler hayatlarına yön verebilecek yeni yetkinlikler, ilgiler ve sosyal çevreler edinme gösterirler. Seçim davranışlarını etkileyen herhangi bir faktör kişisel gelişimin yönünde ciddi olarak etki gösterecektir (Sakız, 2013: 192).

2.3.3. Öz Yeterlik Algılarını Geliştirmek

Öz yeterlik inancı çeşitli faktörlerin etkisiyle gelişir ve çeşitli faktörlerden olumlu ya da olumsuz şekillerde etkilenir. Öz yeterlik, kişinin kendisini başaracağına inandırmasıdır. Birey öz yeterlik seviyesine göre bir konuyu başarabileceğine olan inancını canlı tutarak, karşılaşılabilecek zorluklar ile daha kolay mücadele edebilecektir. Yükselen bir öz yeterlik inancı, bireyin yaşadığı zorluklar karşısında göstereceği davranışların seviyesinde belirleyici olacaktır. Öz yeterlik algısındaki değişim, bireyin davranışlarında da değişim anlamına gelmektedir. Öz yeterlik algısı yükselen birey zorluklara karşı daha sağlam hareket ederken tersi durumda birey daha zayıf duracaktır (Ertürk, 2015: 15).

Bandura'ya göre, bir kişinin öz yeterlik algısı dört kaynaktan beslenmektedir. Bunlar (Bandura, 1994: 35):

- 1) Kişisel deneyimler, Bandura bu maddede bireyin geçmişte yaşadığı başarı ve başarısızlıklar üzerinde durmaktadır,
- 2) Dolaylı yaşantılar; burada model alma durumu vardır. Bir kişinin deneyimlerini paylaşma için kişiyi model alma olur,
- 3) Sözel ikna; Burada öneriler söz konusudur. Birey bir durumla başa çıkmak için aldığı önerileri kapsamaktadır,
- 4) Duygusal durum; burada kontrol vardır. Bir kişinin öz yeterliğini değerlendirmede korku, kaygı ve stres düzeyini kontrol edebilmesidir.

2.3.4. Öz Yeterlik Algısını Oluşturan Kaynaklar

Bireylerde öz yeterlik algısını oluşturan kaynaklar arasında bireyin kendi deneyimleri, başkalarının deneyimlerini model alma, sözel ikna ile fizyolojik ve duygusal durumlar olmak üzere dört guruba ayırmak mümkündür.

2.3.4.1. Bireylerin kendi deneyimleri

Olumsuz değerlendirmelerle kişinin öz yeterlik inancını zayıflatmanın pozitif yüreklendirmelerle öz yeterlik algısını güçlendirmekten daha kolay olduğunu belirtmektedir Herhangi bir eyleme karşı kişinin deneyimlediği heyecan, stres, korku gibi güçlü duygusal reaksiyonlar, sonucun başarılı veya başarısız olacağı konusunda ipuçları sağlamaktadır (Ertürk, 2015: 15).

Kişinin doğrudan kendi deneyimleri ile ilişkili olup, bireyin yaptığı işlerde gösterdiği başarı, ödül etkisi oluşturmakta ve bireyin ileride yaptığı işleri de etkilemektedir. Öz yeterlik gelişimi üzerinde en etkili olan kaynak başarılı deneyimlerdir (Tugran, 2015: 261).

2.3.4.2. Başkalarının deneyimlerini model alma

Öz yeterlik, umulan sonuçları elde etmek için gerekli olan davranışların başarılı şekilde sergileneceğine ya da bireyin başarı sağlamak için herhangi bir eylemi örgütleme ve uygulama konusundaki yeteneğine yönelik inancı olarak tanımlanabilmekte ve davranış değişikliğinin temelini oluşturan bilişsel bir mekanizma olarak kabul edilmektedir (Ertürk, 2015: 16).

Toplumun varlığını sürdürmesine katkıda bulunan toplumsal birikimi bireylere aktarma konusunda en önemli kurumlardan biri eğitimidir. Eğitim, yapılması gerekleri ortaya koymak için yaklaşımlar geliştirilmiştir (Orhan ve Dağıcı, 2015: 117).

2.3.4.3. Sözel ikna

Sözel ikna ise bireyin öz yeterliğini etkileyen başka bir faktördür. Verilen bir işi tam olarak yapabilecek kapasitede olan bir bireye çevreden verilebilecek olan olumlu tepkiler bireyin o işi yaparken kendisine olan güvenini olumlu yönde etkileyecektir. Çevreden olumlu mesajlar alan bireyler bir problemle karşılaştıklarında problemi çözmeye dair oluşacak bir endişeden ziyade problemi nasıl çözeceğine dair daha fazla çaba harcama yolunu seçeceklerdir. Birey ikna edici bir motivasyonla verilecek bir görevi başarmak için bütün çözüm yollarını deneyecek ve bu durum onun öz yeterlik algısının gelişmesine olumlu katkı sağlayacaktır. Diğer taraftan bireye yapılacak olan olumsuz eleştirilerde öz yeterlik üzerinde olumsuz bir etki oluşturacaktır (Düz, 2015: 11). Bir davranışın başarıyla yapılabileceğine ilişkin teşvik ve öğütlerle bireyin

cesaretlendirilmesi, öz yeterlik beklentilerinin değişmesine neden olabilir (Ertürk, 2015: 16).

2.3.4.4. Fizyolojik ve duyuşsal durumlar

Bireyin duygusal ve fiziksel durumu da yeteneklerine ilişkin yargılarının olumlu ya da olumsuz şekilde oluşmasında etkilidir. Bireyin ruhsal ve bedensel olarak kendini iyi durumda hissetmesi verilen görevi ya da beklenen davranışı yerine getirme olasılığını olumlu yönde etkileyecektir. Öz yeterlik algısının olumlu ya da olumsuz şekilde gelişmesinde bu dört etmen etkili olur ve bunların içerisinde en etkili olanının da insanın kendi deneyimlerinden kazanmış olduğu bilgilerdir. Yani bireyin geçmiş deneyimleri öz yeterlik inancının oluşmasında en önemli faktör olarak ön plana çıkmaktadır (Düz, 2015: 12).

Bireyler bir etkinliği yerine getirirken kendileri ile ilgili fizyolojik ve duyuşsal durumlar bireylerin bu etkinliği gerçekleştirmelerine etki eder. Buna bağlı olarak bireylerin söz konusu durumla ilgili öz yeterlik algıları da olumlu veya olumsuz etkilenir. Bireyler bir etkinliği gerçekleştirirken sahip oldukları fizyolojik ve duyuşsal durumlarının olumlu olması bireylerin öz yeterlik algılarında olumlu etki oluşturması beklenirken, fizyolojik ve duyuşsal durumlarının olumsuz olması öz yeterlik algılarına olumsuz etki oluşturacaktır. Fizyolojik ve duyuşsal durumlar bireylerin öz yeterlik algıları geliştirilirken dikkate alınması ve kontrol edilmesi gereken önemli değişkenlerdir (Sakız, 2013: 187).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Orff eğitiminin 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik algılarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma, deney ve kontrol grupları üzerinden yapılmış deneysel bir yöntemle yapılmıştır. Araştırmada orff eğitiminin 4-6 yaş grubu çocuklardaki müzik öz yeterlik algılarına etkisi cinsiyet, yaş, annenin müzik aleti çalma durumu, babanın müzik aleti çalma durumu, ailede herhangi birinin müzik aleti çalma durumu, baba mesleği ve anne mesleği değişkenlerine göre incelenmiş, veriler sayısal olarak değerlendirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde bulunan Özel Malatya Çınar Koleji ve Altınçağ Anaokuluna devam eden öğrencilerdir. Araştırmanın örneklemini ise 2017-2018 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde bulunan Özel Malatya Çınar Koleji ve Altınçağ Anaokuluna devam eden 68 öğrencidir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmaya dahil edilen 68 öğrenci 29 Kontrol Grubu ve 39 Deney Grubu olarak iki bölüme ayrılarak, Orff eğitiminin 4-6 yaş arası çocukların öz yeterlik düzeylerine etkileri tespit edilmiştir. Araştırmada anket formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgi formu, ikinci bölümde ise “Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği” bulunmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu: Bu bölümde katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, annenin müzik aleti çalma durumu, babanın müzik aleti çalma durumu, aileden birinin müzik aleti çalma durumu, baba mesleği ve annem mesleği bilgilerini tespit etmek amacıyla yedi soru sorulmuştur.

Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği: Sabahat Özmenteş tarafından geliştirilen Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği 5’li likert tipinde 23 sorudan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan maddelere katılımcıların görüşlerini belirtmeleri için

“Kesinlikle Katılıyorum” “Katılıyorum”, “Az Katılıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” şıkları bulunmaktadır. Özmenteş’in yaptığı analizler sonucunda ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .924 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin iki yarı güvenilirliği Spearman Brown yöntemi ile hesaplanmış ve r: .895 olarak bulunmuştur. Ölçeğe yapılan madde analizi sonucunda madde yüklerinin .255 ile .732 arasında değiştiği gözlenmiştir. Bu aşamada madde yükü .255 ve faktör yükü .285 olan “müzikte kuramsal bilgileri öğretme açısından kendimi yeterli bulmuyorum” ifadesi ölçekten çıkarılmıştır. Böylece 23 maddeye düşen ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .924 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin iki yarı güvenilirliği Spearman Brown yöntemi ile hesaplanmış ve r: .895 olarak bulunmuştur (Özmenteş, 2011: 159-162).

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla çocuklara etkinlikler uygulanmıştır. Çocukların ilgisini çekebilmek için öncelikle orff yöntemi ile ilgili görseller ve videolar işlettirilmiştir. Daha sonra sınıf içerisinde orff yönteminde kullanılan çalgılar gösterilerek çocuklara tanıtılmıştır. Merak duygularının güçlendirilmesi için orff çalgıları çocuklara dağıtılarak istedikleri şekilde vurmaları istenmiştir. Yöntem hakkında bu kısa bilgiler verildikten sonra, çocuklara bir ormanda kaldıklarını hayal etmeleri istenmiştir. Çimlerin üzerinde yürüdüklerini, bu sesleri taklit yoluyla çıkartmalarını, etraftan duydukları kuş sesleri ve yolun kenarında olan derenin seslerini taklit yoluyla çıkartmaları istenmiştir. Tamamen çocukların hayal güçlerine bırakılarak yapılan çalışmaların ritim çubuklarıyla dans ederek söylenen yönergelere eşlik ettikleri gözlenmiştir. Yapılan etkinlik verilen yönergeler ve anlatılan hikayenin son bulmasıyla tamamlanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verileri SPSS 20.0 istatistik paket programına girilerek analizler uygulandı.

Araştırmada katılanların demografik özellikleri frekans ve yüzdeler olarak verilmiştir. Verilerin normal dağılım uygunluğunu belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulandı. Analiz sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Veriler 30’dan büyük, homojen ve normal dağılım gösterdiğinden parametrik testler uygulandı. Orff eğitiminin anaokulu çocukların müzik öz yeterlilik

puanları ile demografik özellikleri arasında farklılık saptamak için bağımsız örneklem için “t” testi ve ANOVA testi uygulandı. Deney grubundaki çocukların ön test ve son test, son test ve kalıcılık testlerinde aldıkları öz yeterlilik puanlarına ait değerlerinin karşılaştırması için bağımlı örneklem için paired Samples testi uygulanmıştır.

Ölçeğin güvenirliğini hesaplamak için cronbach alpha değeri incelenmiştir. Cronbach alpha değeri $0,00 \leq \alpha < 0,40$ arasında ise ölçek güvenilir değil, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ arasında ise ölçeğin güvenirliği düşük, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ arasında ise ölçek oldukça güvenilir ve $0,80 \leq \alpha < 1,00$ arasında ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Araştırmada, okul öncesi çocukların Orff yöntemi uygulanarak müzik öz yeterliklerini düzeyi testinin ön test, son test ve kalıcı testlerinin güvenlik katsayısı ön test için 0,928, son test için 0,957 ve kalıcı test için 0,958 olarak bulunmuştur. Öz yeterlilik puanı 0-10,0 arasında ise az, 10,1-20,0 arasında biraz, 20,1-30,0 arasında orta, 30,1-40,0 arasında iyi ve 40,1-50,0 arasında ise çok iyi şeklindedir.

Araştırmamızdaki deney ve kontrol grupların demografik özelliklerin frekans ve yüzde dağılımı Tablo 3.1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubundaki Çocuklara İlişkin Demografik Özelliklerin Dağılımı

	Kontrol		Deney		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet						
Kız	13	44,8	20	51,3	33	48,5
Erkek	16	55,2	19	48,7	35	51,5
Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0
Yaş						
4	9	31,0	9	23,1	18	26,5
5	9	31,0	7	17,9	16	23,5
6	11	37,9	23	59,0	34	50,0
Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0
Anne bir çalgı aleti çalıyor mu?						
Çalıyor	23	79,3	31	79,5	54	79,4
Çalıyor	6	20,7	8	20,5	14	20,6
Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0
Baba bir çalgı aleti çalıyor mu?						
Çalıyor	23	79,3	35	89,7	58	85,3
Çalıyor	6	20,7	4	10,3	10	14,7
Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0
Ailede bir müzik aleti çalıyor mu?						
Çalıyor	15	51,7	26	66,7	41	60,3
Çalıyor	14	48,3	13	33,3	27	39,7

Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0
Annenin mesleği						
Ev hanımı	9	31,0	11	28,2	20	29,4
Memur	14	48,3	22	71,0	36	52,9
Serbest çalışan	6	20,7	6	15,4	12	17,6
Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0
Babanın mesleği						
Memur	14	48,3	27	69,2	41	60,3
Serbest çalışan	15	51,7	12	30,8	27	39,7
Toplam	29	100,0	39	100,0	68	100,0

Araştırmaya alınan kontrol grubundaki çocukların %44,8'i kız, %55,2'si ise erkektir. Deney grubundaki çocukların %51,3'ü kız, %48,7'si erkektir.

Kontrol grubundaki öğrencilerin %31'i 4, %31'i 5, %37,9'u ise 6 yaşındayken, Deney grubundaki öğrencilerin %23,1'i 4, %17,9'u 5 %59'u ise 6 yaşlarındadırlar.

Kontrol grubundaki çocukların yaş dağılımları incelendiğinde %31'i 4 yaşında, %31'i 5 yaşında ve %37,9'u ise 6 yaşındadır. Deney grubundaki çocukların yaş dağılımları incelendiğinde %23,1'i 4 yaşında, %17,9'u 5 yaşında ve %59'u ise 6 yaşındadır.

Kontrol grubundaki çocukların annesinin bir müzik aleti kullanma durumu incelendiğinde %79,3'ü çalmıyor, %20,7 çalıyor. Deney grubunda ise %79,5'i çalmıyor, %20,5'i çalıyor.

Babanın bir müzik aleti çalma durumu incelendiğinde; kontrol grubunda %79,3'ü çalmıyor, %20,7'si çalıyor. Deney grubunda ise %89,7'si çalışıyor, %10,3'ü çalıyor şeklindedir.

Aile bir müzik aleti çalma duruma göre kontrol grubunda %51,7 çalmıyor, %48,3'ü çalıyor, deney grubunda %66,7'si çalmıyor, %33,3'ü çalıyor.

Annenin mesleği dağılımı incelendiğinde kontrol grubunda %31'i ev hanımı, %48,3'ü memur ve %20,7'si ise serbest meslek şeklindedir. Deney grubunda ise %28,2'si ev hanımı, %71'i memur ve %15,4'ü ise serbest meslek şeklindedir.

Babanın mesleği dağılımı incelendiğinde kontrol grubunda %48,3'ü memur, %51,7'si ise serbest meslek, deney grubunda ise %69,2'si memur, %30,8'i ise serbest meslek şeklindedir (Tablo 1).

Orff eğitimi ile okul öncesi çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının normal dağılım uygunluğunu belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulandı. Müzik öz yeterlilik puanlarının betimsel istatistikleri ve normallik testi sonucu tablo 2’de sunulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma verilerinin analizinden elde edilen bulgular yer almaktadır. Öncelikle müzik öz yeterlik puanlarının betimsel istatistikleri, daha sonra ön test ve son testte deney ve kontrol gruplarının müzik öz yeterlilik puan analizi, Orff eğitim yöntemi uygulanan ve uygulanmayan grupların müzik öz yeterlilik puanlarına etkisi, Orff eğitimi alan 4-6 yaşlarındaki öğrencilerin öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet, yaş, annenin müzik aleti maçla durumu, babanın müzik aleti çalma durumu, ailede herhangi birinin müzik aleti çalma durumu, baba mesleği ve anne mesleği değişkenleri arasında istatistiksel olarak bir ilişki olma durumuna ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Müzik Öz Yeterlik Puanlarına İlişkin Bulgular ve Yorumları

Tablo 2. Müzik Öz Yeterlilik Puanlarının Betimsel İstatistikleri ve Kolmogorov-Simirnov Test Analiz Sonucu

		X	Ss	Min.	Max.	Kolmogorov-Simirnov Statistic	Sig.	Çarpıklık	Basıklık
Ön test	Kontrol	17,90	4,01	11,00	27,00	,106	,200*	0,299	-0,297
	Deney	19,62	6,64	10,00	33,00	,115	,200*	0,598	-0,492
Son test	Kontrol	19,48	4,45	14,00	29,00	,128	,200*	0,446	-0,796
	Deney	24,77	7,21	14,00	39,00	,110	,200*	0,194	-1,036
Kalıcılık testi	Deney	27,77	7,97	14,00	44,00	,127	,200*	-0,013	-0,366

*p>,05

Tablo 2 incelendiğinde; ön testte kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının $17,90 \pm 4,01$, minimum puan 11, maksimum puan 27'dir. Kontrol grubunun ön testte çarpıklık ve basıklık değeri -1,50 ve 1,50 arasında olduğu görülmekte buda verilerde çarpıklık ve basıklık olmadığını verilerin normal dağıldığını göstermektedir. Ayrıca kolmogorov-Simirnov testi kontrol grubunda anlamlı farklılık olduğundan verilerin normal dağılım göstermektedir.

Ön testte deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının $19,62 \pm 6,64$, minimum puan 10, maksimum puan 33'dür. Deney grubunun ön testte çarpıklık ve basıklık değeri -1,50 ve 1,50 arasında olduğu görülmekte buda verilerde çarpıklık ve basıklık olmadığını verilerin normal dağıldığını göstermektedir. Ayrıca kolmogorov-Simirnov

testi deney grubunda anlamlı farklılık olduğundan verilerin normal dağılım göstermektedir.

Son testte kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının $19,48 \pm 4,45$, minimum puan 14, maksimum puan 29'dur. Kontrol grubunun son testte çarpıklık ve basıklık değeri -1,50 ve 1,50 arasında olduğu görülmekte buda verilerde çarpıklık ve basıklık olmadığını verilerin normal dağıldığını göstermektedir. Ayrıca kolmogorov-Simironov testi kontrol grubunda anlamlı farklılık olduğundan verilerin normal dağılım göstermektedir.

Son testte deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının $24,77 \pm 7,21$, minimum puan 14, maksimum puan 39'dur. Deney grubunun son testte çarpıklık ve basıklık değeri -1,50 ve 1,50 arasında olduğu görülmekte buda verilerde çarpıklık ve basıklık olmadığını verilerin normal dağıldığını göstermektedir. Ayrıca kolmogorov-Simironov testi deney grubunda anlamlı farklılık olduğundan verilerin normal dağılım göstermektedir.

Kalıcılık testte deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının $27,77 \pm 7,97$, minimum puan 14, maksimum puan 44'dür. Deney grubunun kalıcılık testte çarpıklık ve basıklık değeri -1,50 ve 1,50 arasında olduğu görülmekte buda verilerde çarpıklık ve basıklık olmadığını verilerin normal dağıldığını göstermektedir. Ayrıca kolmogorov-Simironov testi deney grubunda anlamlı farklılık olduğundan verilerin normal dağılım göstermektedir.

Araştırmada ön test ve son testte orff eğitimi verilen deney grubu ve orff eğitimi verilmeyen kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanları arasında farkın olup olmadığını saptamak için t-testi analizi sonucu Tablo 3'de sunulmuştur.

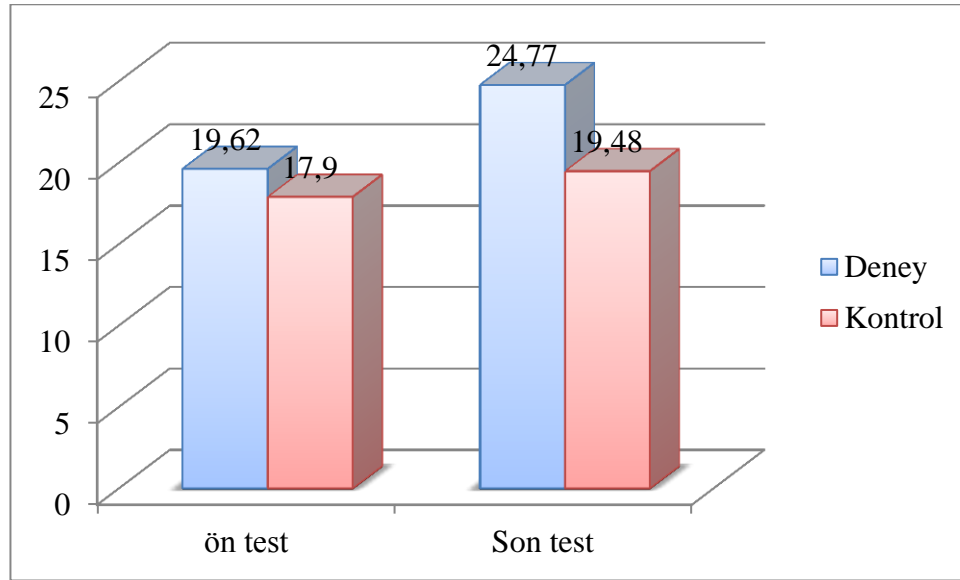
Tablo 3. Ön Test ve Son Testte Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Öz Yeterlilik Puan Analizi Sonucu

		N	X	S.s	t	p
Ön test	Kontrol	29	17,90	4,01	-1,324	,190
	Deney	39	19,62	6,64		
Son test	Kontrol	29	19,48	4,45	-3,725	,000*
	Deney	39	24,77	7,21		

*p<0,01

Tablo 3 incelendiğinde, ön test sonucunda kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $17,90 \pm 4,01$ deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,62 \pm 6,64$ arasında istatistiksel olarak bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,324; p>0,05$). Son test sonucunda kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,48 \pm 4,45$ deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $24,77 \pm 7,21$ arasında istatistiksel olarak bir farklılık saptanmıştır ($t=-3,725; p<0,01$). Orff eğitimi alan deney çocukların müzik öz yeterlilik puanları kontrol grubundaki çocukların aritmetik ortalamasında istatistiksel olarak daha yüksek bulunmuştur.

Deney ve kontrol grubunun ön test ve son testten aldıkları müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalamaları grafik 1’de sunulmuştur.

Grafik 1. Deney ve kontrol grubunun ön test ve son testten aldıkları müzik öz yeterlilik puan grafiği

Araştırmada orff eğitimi yöntemi uygulanan ve uygulanmayan grupların müzik öz yeterlilik puanlara etkisini belirlemek için yapılan bağımlı t-testi sonucu Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Orff Eğitim Yöntemi Uygulanan ve Uygulanmayan Grupların Müzik Öz Yeterlilik Puanlara Etkisinin Bağımlı t-Test Sonucu

		X	SD	df	t	P
Deney	Ön test	19,62	6,64	38	-10,559	,000*
	Son test	24,77	7,21			
	Son test	24,77	7,21	38	-6,462	,000*
	Kalıcılık testi	28,08	7,69			
Kontrol	Ön test	17,90	4,01	28	-2,924	,007*
	Son test	19,48	4,45			

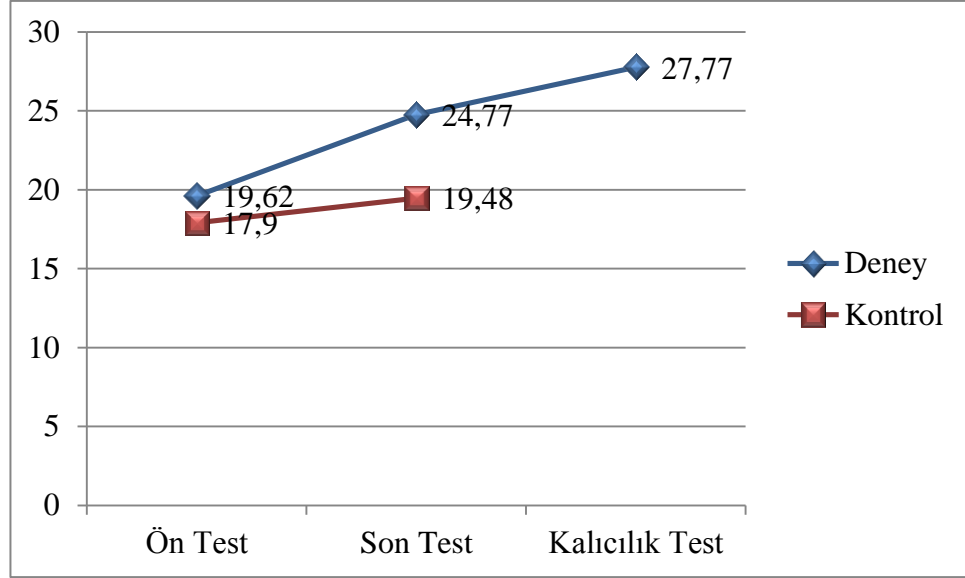
*p<0,01

Tablo 4 incelendiğinde, deney grubunun ön testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması 19,62±6,64 ve orff yöntemi uygulandıktan sonra yapılan son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalamasından 24,77±7,21 olduğu görülmektedir. Buna göre uygulanan orff yöntemi ile çocukların müzik öz yeterliliklerinin gelişmesine etkili olmuştur (t=-10,559;p<,01).

Kontrol grubunun ön testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması 17,90±4,01 ve sonra yapılan son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması 19,48±4,45 olduğu görülmektedir. Kontrol grubunun ön test ve son teste çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması arasında farklılık belirlenmiştir (t=-2,924; p<0,01).

Deney grubunun son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması 24,77±6,64 ve kalıcılık testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalamasından 28,08±7,69 olduğu görülmektedir. Buna göre uygulanan orff yönteminden sonra yapılan kalıcılık testinde çocukların müzik öz yeterliliklerinin gelişmesine kalıcı olduğu görülmüştür (t=-6,462;p<,01).

Deney grubundaki çocukların ön test, son test ve kalıcılık testlerinde aldıkları müzik öz yeterlilik düzeylerinin ve kontrol grubundaki çocukların ön test ve son testte aldıkları müzik öz yeterlilik düzeylerinin grafiksel olarak gösterimi grafik 2'de sunulmuştur.

Grafik 2. Deney ve Kontrol Grubu Müzik Öz yeterlilik Düzeyi

4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların cinsiyetine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Deney Grubunun Cinsiyete Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S.d.	t	p
Ön test	Kız	20	20,65	6,95	,998	,325
	Erkek	19	18,53	6,30		
Son test	Kız	20	25,70	7,87	,824	,415
	Erkek	19	23,79	6,50		
Kalıcılık test	Kız	20	29,40	7,81	1,106	,276
	Erkek	19	26,68	7,51		

Tablo 5 incelendiğinde; ön testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $20,65 \pm 6,95$, erkeklerin ise $18,53 \pm 6,30$ olduğu görülmektedir. Kızların aritmetik ortalaması erkeklere göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,998; p>0,05$).

Son testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $25,70 \pm 7,87$, erkeklerin ise $23,79 \pm 6,50$ olduğu görülmektedir. Kızların aritmetik ortalaması erkeklere göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,824; p>0,05$). Kalıcılık testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $29,40 \pm 7,81$, erkeklerin ise $26,68 \pm 7,51$ olduğu görülmektedir. Kızların aritmetik ortalaması erkeklere göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,106; p>0,05$).

Araştırmada orff yöntemi uygulanmayan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların cinsiyetine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Kontrol Grubunun Cinsiyete Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Sd.	t	P
Ön test	Kız	13	17,15	4,00	-0,895	0,378
	Erkek	16	18,50	4,05		
Son test	Kız	13	18,46	4,26	-1,120	0,272
	Erkek	16	20,31	4,56		

Tablo 6 incelendiğinde; ön testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $17,15 \pm 4,00$, erkeklerin ise $18,50 \pm 4,05$ olduğu görülmektedir. Kızların aritmetik ortalaması erkeklere göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-0,895; p>0,05$).

Son testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $18,46 \pm 4,26$, erkeklerin ise $20,31 \pm 4,56$ olduğu görülmektedir. Kızların aritmetik ortalaması erkeklere göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,120; p>0,05$).

4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların yaşa göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Deney Grubunun Yaşa Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

	Yaş	N	X	S.d.	F	p	Fark Tukey
Ön test	4	9	14,67	1,73	7,898	,001*	6>4,5
	5	7	16,14	5,34			
	6	23	22,61	6,64			
	Toplam	39	19,62	6,64			
Son test	4	9	20,00	3,77	8,835	,001*	6>4,5
	5	7	19,71	5,65			
	6	23	28,17	6,81			
	Toplam	39	24,77	7,21			
Kalıcılık test	4	9	26,11	3,66	5,738	,007*	6>4,5
	5	7	21,29	7,59			
	6	23	30,91	7,54			
	Toplam	39	28,08	7,69			

***P<0,01**

Tablo 7 incelendiğinde; ön testte 4 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 14,67±1,73, 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 16,14±5,34 ve 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 22,61±6,64 olduğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır (F=7,898,p<0,01). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için TUKEY testi uygulanmış, analiz sonucunda 6 yaşında olanları müzik öz yeterlilik düzeyleri 4 yaşındaki ve 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek saptanmıştır.

Son testte 4 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 20,00±3,77, 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 19,71±5,65 ve 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 28,17±6,81 olduğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır

(F=8,835,p<0,01). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için TUKEY testi uygulanmış, analiz sonucunda 6 yaşında olanları müzik öz yeterlilik düzeyleri 4 yaşındaki ve 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek saptanmıştır.

Kalıcılık testte 4 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 26,11±3,66, 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 21,29±7,59 ve 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 30,91±7,54 olduğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır (F=5,738,p<0,01). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için TUKEY testi uygulanmış, analiz sonucunda 6 yaşında olanları müzik öz yeterlilik düzeyleri 4 yaşındaki ve 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek saptanmıştır.

Araştırmada orff yöntemi uygulanmayan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların yaşa göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Kontrol Grubunun Yaşa Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

	Yaş	N	X	Sd.	F	p
Ön test	4	9	17,00	5,81	0,394	0,678
	5	9	17,89	3,37		
	6	11	18,64	2,77		
	Toplam	29	17,90	4,01		
Son test	4	9	19,22	5,89	0,122	0,885
	5	9	20,11	4,46		
	6	11	19,18	3,34		
	Toplam	29	19,48	4,45		

***P<0,01**

Tablo 8 incelendiğinde; ön testte 4 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 17,00±5,81, 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 17,89±3,37 ve 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması 18,64±2,77 olduğu görülmektedir. Yaş değişkenine

göre kontrol grubunda müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=0,394, p>0,05$).

Son testte 4 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,22\pm5,89$, 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $20,11\pm4,46$ ve 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,18\pm3,34$ olduğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=0,122, p>0,05$).

4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların anne her hangi bir müzik aleti çalıp çalmamaya göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 9’de verilmiştir.

Tablo 9. Deney Grubunun Annenin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

Anne müzik aleti çalıyor mu?	N	X	S.d.	t	p	
Ön test	Çalmıyor	31	19,39	6,22	-,418	,678
	Çalıyor	8	20,50	8,52		
Son test	Çalmıyor	31	24,55	6,71	-,372	,712
	Çalıyor	8	25,63	9,38		
Kalıcılık test	Çalmıyor	31	27,61	7,14	-,738	,465
	Çalıyor	8	29,88	9,88		

Tablo 9 incelendiğinde; ön testte annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,39\pm6,22$, çalanların ise $20,50\pm8,52$ olduğu görülmektedir. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-,418; p>0,05$).

Son testte annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $24,55\pm6,71$, çalanların ise $25,63\pm9,38$ olduğu

görülmektedir. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-,372;p>0,05$).

Kalıcılık testinde annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $27,61\pm 29,88$, çalanların ise $29,88\pm 9,88$ olduğu görülmektedir. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-,738;p>0,05$).

Araştırmada orff yöntemi uygulanmayan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların anne her hangi bir müzik aleti çalıp çalmamaya göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Kontrol Grubunun Annenin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

Anne müzik aleti çalıyor mu?	N	X	Sd.	t	P
Ön test					
Çalmıyor	23	16,91	3,50	-2,909	0,007*
Çalıyor	6	21,67	3,83		
Son test					
Çalmıyor	23	18,78	4,03	-1,718	0,097
Çalıyor	6	22,17	5,31		

*** $p<0,05$;**

Tablo 10 incelendiğinde; ön testte annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $16,91\pm 3,50$, çalanların ise $21,67\pm 3,83$ olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmıştır ($t=-2,909$; $p<0,05$).

Son testte annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $18,78\pm 4,03$, çalanların ise $22,17\pm 5,31$ olduğu görülmektedir. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,718;p>0,05$).

4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların babanın her hangi bir müzik aleti çalıp çalmamaya göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11 Deney Grubunun Babanın Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

Baba müzik aleti çalıyor mu?	N	X	S.d.	t	p	
Ön test	Çalmıyor	35	19,29	6,55	-,915	,366
	Çalıyor	4	22,50	7,72		
Son test	Çalmıyor	35	24,43	7,14	-,870	,390
	Çalıyor	4	27,75	8,18		
Kalıcılık test	Çalmıyor	35	27,63	7,74	-1,080	,287
	Çalıyor	4	32,00	6,78		

Tablo 11 incelendiğinde; ön testte babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,29 \pm 6,55$, çalanların ise $22,50 \pm 7,72$ olduğu görülmektedir. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-,915; p>0,05$).

Son testte babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $24,43 \pm 7,14$, çalanların ise $27,75 \pm 8,18$ olduğu görülmektedir. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-,870; p>0,05$).

Kalıcılık testinde babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $27,63 \pm 7,74$, çalanların ise $32,00 \pm 6,78$ olduğu görülmektedir. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre

yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,080;p>0,05$).

Araştırmada orff yöntemi uygulanmayan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların babanın her hangi bir müzik aleti çalıp çalmamaya göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Kontrol Grubunun Babanın Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

Baba müzik aleti çalıyor mu?		N	X	S.d.	t	P
Ön test	Çalmıyor	23	16,87	3,70	-3,081	0,005*
	Çalıyor	6	21,83	2,56		
Son test	Çalmıyor	23	18,70	4,12	-1,959	0,060
	Çalıyor	6	22,50	4,72		

* $p<0,05$

Tablo 12 incelendiğinde; ön testte babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $16,87\pm 3,70$, çalanların ise $21,83\pm 2,56$ olduğu görülmektedir. Babanın bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmıştır ($t=-3,081;p<0,05$).

Son testte babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $18,70\pm 4,12$, çalanların ise $22,50\pm 4,72$ olduğu görülmektedir. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,959;p>0,05$).

4.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların ailesinde her hangi biri bir müzik aleti çalıp çalmamaya göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Deney Grubunun Ailede Her Hangi Birinin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

Aileden bir müzik aleti çalıyor mu?		N	X	S.d.	t	p
Ön test	Çalmıyor	26	19,73	6,47	,151	,880
	Çalıyor	13	19,38	7,23		
Son test	Çalmıyor	26	24,42	6,82	-,419	,677
	Çalıyor	13	25,46	8,18		
Kalıcılık test	Çalmıyor	26	27,08	7,57	-1,154	,256
	Çalıyor	13	30,08	7,83		

Tablo 13 incelendiğinde; ön testte ailede her hangi biri bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,73 \pm 6,47$, çalanların ise $19,38 \pm 7,23$ olduğu görülmektedir. Ailede her hangi biri bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=,151; p>0,05$).

Son testte ailede her hangi biri bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $24,42 \pm 6,82$, çalanların ise $25,46 \pm 8,18$ olduğu görülmektedir. Ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-,419; p>0,05$).

Kalıcılık testte ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $27,08 \pm 7,57$, çalanların ise $30,08 \pm 7,83$ olduğu görülmektedir. Ailede her hangi biri bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,154; p>0,05$).

Araştırmada orff yöntemi uygulanmayan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların ailesinde her hangi biri bir müzik aleti çalıp çalmamaya göre müzik öz

yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Kontrol Grubunun Ailede Her Hangi Birinin Bir Müzik Aleti Çalıp Çalmama Durumuna Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

Aileden bir müzik aleti çalıyor mu?		N	X	S.d.	t	p
Ön test	Çalmıyor	18	17,00	3,25	-1,580	0,126
	Çalıyor	11	19,36	4,82		
Son test	Çalmıyor	18	19,06	3,90	-0,655	0,518
	Çalıyor	11	20,18	5,34		

Tablo 16 incelendiğinde; ön testte ailede her hangi biri bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $17,00 \pm 3,25$, çalanların ise $19,36 \pm 4,82$ olduğu görülmektedir. Ailede her hangi biri bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-1,580; p>0,05$).

Son testte ailede her hangi biri bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,06 \pm 3,90$, çalanların ise $20,18 \pm 5,34$ olduğu görülmektedir. Ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmaama durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-0,655; p>0,05$).

4.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların babanın mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. Deney Grubunun Babanın Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

		N	X	S.d.	t	p
Ön test	Memur	27	20,07	6,48	,642	,525
	Serbest meslek	12	18,58	7,17		
Son test	Memur	27	24,93	6,92	,201	,842
	Serbest meslek	12	24,42	8,13		
Kalıcılık test	Memur	27	28,19	8,08	,130	,897
	Serbest meslek	12	27,83	7,06		

Tablo 15 incelendiğinde; ön testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $20,07 \pm 6,48$, serbest meslek olanların ise $18,58 \pm 7,17$ olduğu görülmektedir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=,642; p>0,05$).

Son testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $24,93 \pm 6,92$, serbest meslek olanların ise $24,42 \pm 8,13$ olduğu görülmektedir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=,201; p>0,05$).

Kalıcılık testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $28,19 \pm 8,08$, serbest meslek olanların ise $27,83 \pm 7,06$ olduğu görülmektedir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=,130; p>0,05$).

Araştırmada orff yöntemi uygulanan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların babanın mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Kontrol Grubunun Babanın Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

		N	X	S.d.	t	p
Ön test	Memur	14	18,79	4,76	1,160	0,256
	Serbest meslek	15	17,07	3,10		
Son test	Memur	14	19,43	5,06	-0,062	0,951
	Serbest meslek	15	19,53	3,96		

Tablo 16 incelendiğinde; ön testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $18,79 \pm 4,76$, serbest meslek olanların ise $17,07 \pm 3,10$ olduğu görülmektedir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,160; p>0,05$).

Son testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,43 \pm 5,06$, serbest meslek olanların ise $19,53 \pm 3,96$ olduğu görülmektedir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır ($t=-0,062; p>0,05$).

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada orff yöntemi uygulanan deney grubunun ön test - son testte ve son test – kalıcılık testte çocukların annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Deney Grubunun Annenin Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

		N	X	S.d.	F	p
Ön test	Ev hanımı	11	16,64	4,39	1,604	,215
	Memur	22	20,68	6,85		
	Serbest meslek	6	21,17	8,50		
	Toplam	39	19,62	6,64		

Son test	Ev hanımı	11	21,73	6,34	1,453	,247
	Memur	22	25,73	7,13		
	Serbest meslek	6	26,83	8,45		
	Toplam	39	24,77	7,21		
Kalıcılık test	Ev hanımı	11	24,18	7,73	2,085	,139
	Memur	22	29,68	7,24		
	Serbest meslek	6	29,33	7,92		
	Toplam	39	28,08	7,69		

Tablo 17 incelendiğinde; ön testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $16,64 \pm 1,73$, memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $20,68 \pm 6,85$ ve serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $21,17 \pm 8,50$ olduğu görülmektedir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=1,604, p>0,05$).

Son testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $21,73 \pm 6,34$, memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $25,73 \pm 7,13$ ve serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $26,83 \pm 8,45$ olduğu görülmektedir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=1,153, p>0,05$).

Kalıcılık testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $24,18 \pm 7,73$, memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $29,68 \pm 7,24$ ve serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $29,33 \pm 7,92$ olduğu görülmektedir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=2,085, p>0,05$).

Araştırmada orff yöntemi uygulanmayan kontrol grubunun ön test - son testte çocukların annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında ilişkiyi ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Kontrol Grubunun Annenin Mesleğine Göre Müzik Öz Yeterlilik Analiz Sonuçları

		N	X	S.d.	F	p
Ön test	Ev hanımı	9	18,44	3,81	0,455	0,639
	Memur	14	18,14	4,70		
	Serbest meslek	6	16,50	2,51		
	Toplam	29	17,90	4,01		
Son test	Ev hanımı	9	20,56	4,67	1,118	0,342
	Memur	14	19,79	4,84		
	Serbest meslek	6	17,17	2,48		
	Toplam	29	19,48	4,45		

Tablo 18 incelendiğinde; ön testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $18,44 \pm 3,81$, memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $18,14 \pm 4,70$ ve serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $16,50 \pm 2,51$ olduğu görülmektedir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=0,455, p>0,05$).

Son testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $20,56 \pm 4,67$, memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $19,79 \pm 4,84$ ve serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması $17,17 \pm 2,48$ olduğu görülmektedir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F=1,118, p>0,05$).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Orff yöntemi ile verilen müzik eğitimi okul öncesi dönemdeki çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine katkılar sağlamaktadır. Orff yöntemi ile verilen müzik eğitimi ile çocukta yaşanan bu değişiklik ve gelişimlerden biri de çocuğun öz yeterlik düzeyidir.

Bu araştırmada Orff yöntemi ile çocuklara verilen müzik öğretiminin çocukların öz yeterlik düzeylerine olan etkisi çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmaya dahil edilen değişkenler öğrencilerin kişilik özellikleridir ve bu özellikler arasında çocuğun cinsiyeti, yaşı, annesinin ve babasının müzik aleti çalıp çalmaması, anne ve babasının mesleği gibi bağımsız değişkenler bulunmaktadır.

Deney ve kontrol grubu olarak oluşturulan iki gruba Orff yöntemi ile müzik eğitimi vermeden önce ön test yapılmış, kontrol grubuna Orff yaklaşımı ile müzik eğitimi verilmezken, deney grubuna Orff yöntemi ile müzik eğitimi verilmiş, daha sonra her iki gruba da son test uygulanarak, Orff yöntemi ile öğrencilerin öz yeterlik düzeylerindeki değişim incelenmiştir.

Ön test sonucunda kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması, deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalamasından daha düşüktür ve ön testte deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak bir farklılık saptanmamıştır. Son test sonucunda kontrol grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması, deney grubunun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalamasından düşük olarak belirlenmiştir ve deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak bir farklılık saptanmıştır. Deney grubunun ön testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması Orff yöntemi uygulandıktan sonra yapılan son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalamasından düşüktür. Buna göre uygulanan Orff yöntemi ile çocukların müzik öz yeterliliklerinin gelişmesine etkili olduğu tespit edilmiştir. Deney grubunun son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması kalıcılık testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalamasından düşüktür. Buna göre uygulanan orff yönteminden sonra yapılan kalıcılık testinde çocukların müzik öz yeterliliklerinin gelişmesine kalıcı olduğu belirlenmiştir.

Şeker ve Bilen (2010), 9 –11 yaş grubu çocuklarda orff schulwerk destekli keman eğitiminin keman çalmaya yönelik öz yeterlik algıları üzerindeki etkisini tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada orff Schulwerk ile desteklenmiş keman eğitiminin Öğrencilerin Keman çalmaya yönelik öz yeterlik algıları üzerinde olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir.

Ön testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması, erkeklerin müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalamasından daha yüksek olmakla beraber, istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Son testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması, erkeklerin müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalamasından daha yüksektir ve cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Kalıcılık testte kızların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması, erkeklerin müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalamasından daha yüksektir ve istatistiksel olarak cinsiyet değişkeni ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır.

Ön testte 4 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en düşük, 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en yüksektir. Yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. 6 yaşında olanları müzik öz yeterlilik düzeyleri 4 yaşındaki ve 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek saptanmıştır. Son testte 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en düşük, 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en yüksektir. Yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için TUKEY testi uygulanmış, analiz sonucunda 6 yaşında olanları müzik öz yeterlilik düzeyleri 4 yaşındaki ve 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek saptanmıştır. Kalıcılık testte 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en düşük, 6 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en yüksektir. Yaş değişkenine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. 6 yaşında olanları müzik öz yeterlilik düzeyleri 4

yaşındaki ve 5 yaşındaki çocukların müzik öz yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek saptanmıştır.

Ön testte annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Son testte annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Kalıcılık testinde annesi bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Annesi bir müzik aleti çalmayanların aritmetik ortalaması çalanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak annenin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır.

Ön testte babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Son testte babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Kalıcılık testinde babası bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Babası bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır.

Ön testte ailede her hangi biri bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha yüksektir. Ailede her hangi biri bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre düşük olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Son testte ailede her hangi biri bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Kalıcılık testte ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalmayan çocuğun müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması çalanların ortalamasından daha düşüktür. Ailede her hangi biri bir müzik aleti çalanların aritmetik ortalaması çalmayanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak ailede her hangi birinin bir müzik aleti çalıp çalmaya durumu ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır.

Ön testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması serbest meslek olanların ortalamasından daha yüksektir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Son testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması serbest meslek olanların ortalamasından daha yüksektir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır. Kalıcılık testte babasının mesleği memur olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması serbest meslek olanların ortalamasından daha yüksektir. Çocuğun babasının mesleğine memur olanların aritmetik ortalaması serbest meslek olanlara göre yüksek olmasına karşın istatistiksel olarak babanın mesleği ile müzik öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık saptanmamıştır.

Ön testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en düşük, serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması yüksektir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik

puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Son testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en düşük, serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en yüksektir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Kalıcılık testte annenin mesleği ev hanımı olan çocukların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en düşük, serbest meslek olanların müzik öz yeterlilik puanlarının aritmetik ortalaması en yüksektir. Annenin mesleğine göre müzik öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Araştırma sonucunda Deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak bir farklılık saptanmıştır. Deney grubuna Orff yöntemi uygulandıktan sonra yapılan son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması yükselmiştir. Deney grubunun Orff yöntemi uygulandıktan sonra son testte çocukların müzik öz yeterlilik puanının aritmetik ortalaması yükselmiştir. Buna göre uygulanan Orff yönteminden sonra yapılan kalıcılık testinde çocukların müzik öz yeterliliklerinin gelişmesine etkili ve kalıcı olduğu belirlenmiştir.

Öneriler

Okulöncesi dönem çocuklarının gelişimsel özelliklerini takip ederek, onlara verilecek olan eğitim planlaması da bu özelliklerine göre planlanmalıdır.

Okul öncesi dönemdeki öğrencilerin okuldaki etkinlikleri katılmasının arttırılabilmesi için çocukların dikkatini çekecek materyallerin kullanılması gerekmektedir.

Okul öncesi dönemde öğrencilere uygulanacak etkinliklerin daha verimli olabilmesi için gerekli materyallerin sınıf içerisinde hazır bulunması gereklidir.

Okul öncesi dönem öğretmenlerinin yetiştirilmesi sırasında müzik öğretim yöntemleri konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

Okul öncesi dönem öğrencilerine uygulanan Orff yöntemi ile müzik öğrenimi konusunda öğretmenlerin bilgi seviyelerinin yükseltilmesi için eğitici çalışmalar yapılmalıdır.

ETKİNLİKLER

Orff eğitiminin uygulanabilirliğini arttırmaya yönelik yapılan etkinlikler.

Etkinlik 1. Tembel Çocuk

TEMBEL ÇOCUK

Müzik: E. OKYAY

Oyun: G. ZORLU

Hay di kalk ar tık Et ra fi na bak ar tık

Gü neş doğ du sa bah ol du Et ra fi na bak ar tık

Kalk ar tık

Etkinlik 2. Armudu Taşlayalım

ARMUDU TAŞLAYALIM

Anonim Türk Halk Ezgisi

Ar mu du taş la ya lım Al tın da kış la ya lım
Ar mu dun al tı ku yu U yu sev di ğim u yu

Ak şam ol du vak tol du Eğ len ce ye baş la ya lım
Ne ça buk sar hoş ol dun İç ti ğin ü züm su yu

Hey Yal lah yal lah ya Al lah

Hop pa la ya rim yaz gel di Çar şı ya ki raz gel di

Al dım beş ok ka ki raz O da ya re az gel di

Etkinlik 3. Kuzu Kuzu Me

KUZU KUZU ME

Anonim Türk Çocuk Ezgisi

Ku zu ku zu me _____ Bin te pe me _____

Gö tü re yim se ni Ha cı de de me _____

Etkinlik 4. Yağmur Yağıyor

YAĞMUR YAĞIYOR

Orta

Anonim Türk Çocuk Ezgisi

Yağ mur ya ğı yor Sel ler a kı yor

A rap kı zı cam dan ba kı yor

Etkinlik 5. Sayışma

SAYIŞMA

Orta

Anonim Türk Çocuk Sayışması

El ele e pe nek El den çı kan ke pe nek

Ke pe ne ğin ya rı sı Yu mur ta nın sa rı sı

Ha lep yo lu bit pa zar İ çin de may mun ge zer

May mun be ni kor kut tu Ku la ğım dan sar kıt tı

E be gü be çi le vur dum Çek şu

nu Koy nu na sok şu nu

Etkinlik 6. Üşüdüm

ÜŞÜDÜM

Anonim Türk Çocuk Tekerlemesi

Orta

Ü şü düm ü şü düm a benim ca nım ü şü düm

Kür kü nü giy kür kü nü giy a benim ca nım kür kü nü giy

Kür küm yok kür küm yok A be nim ca nım kür küm yok
Pa ram yok pa ram yok A be nim ca nım pa ram yok
Ne re den ne re den A be nim ca nım ne re den

Al sa na al sa na A be nim ca nım al sa na
Bul sa na bul sa na A be nim ca nım bul sa na
Sa ray dan sa ray dan A be nim ca nım sa ray dan

A sar lar ke ser ler en gü ze li ni se çer ler

Etkinlik 7. Kar Teyze

KAR TEYZE

Fırat KIZILTUĞ

Beste: 02/12/1997

Giy miş be yaz göm le ği ni Kim se gör mez gel di ği ni
Cü ce Şu bat ya man ge lir Fır tı na lı du man ge lir

O va lar da ba yır lar da Sav ru la rak gez di ği ni
Kü çük kuş lar sa çak lar da Hem ür pe rir hem tit re şir

Kar tey ze Kar tey ze

E vin ner de söy le bi ze

Etkinlik 8. Dolu Amca

DOLU AMCA

Fırat KIZILTUĞ

Beste: 01/11/1996

Do lu am ca bir den bi re bas tır dı

Kız gın kız gın yu var lan dı

Kız gın kız gın be yaz top la rı sa çıl dı

Yer le re yor gun ar gın

Yer le re yor gun ar gın

Bir den bit ti ses ke sil di bu lut ha la çek ti git ti

Gü neş o ca ğı nı yak tı te pe ler den ye re bak tı

Do lu am ca ı sı nın ca su ya dön dü gö le ak tı gö le ak tı

Etkinlik 9. Tavus Kuşu

TAVUS KUŞU

Müzik: Fırat KIZILTUĞ

Söz: Mustafa Ruhi ŞİRİN

Beste: 30/10/1996

Uç ma yı u nu tan ilk kuş gök ler de sak lı dır dü şü

Bir re sim çi zer kal bi me naz lı naz lı sü zü lü şü

En çi çek kuş Ta vus ku şu gök ten in miş süs ge li ni

En çi çek kuş Ta vus ku şu gök ten in miş süs ge li ni

Etkinlik 10. Yağmur Çocuk

YAĞMUR ÇOCUK

Müzik: Fırat KIZILTUĞ

İlk ba har da yağ mur ço cuk

Gök ten yağ dı bon cuk bon cuk

Dağ la ra taş la ra yol la ra in di

Bah çe yi or ma nı çam la rı ge zin di

Yağ mur ço cuk yağ mur ço cuk

Gök ten in di bon cuk bon cuk

Etkinlik 11. Ninni

NİNİNİ

Abdullah BİRİCİK' ten Derleme

Duygulu

The image shows the musical notation for the lullaby 'NİNİNİ'. It consists of two staves of music in a treble clef with a common time signature (C). The first staff contains the melody for the first line of the song, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Nin ni mi nin ni mi nin na yı k ı zım kü çük ka ra dır

Bak tı ğın da gü lü yor nen ni nen ni

KAYNAKÇA

- Aksu, C. (TY). "Müzik Eğitimi Ekseninde "Sanat Eğitimi Akımı"nı Yeniden Canlandırmak". *Sanat Dergisi*, (23), 1-7.
- Anadolu Oyuncak, Ritim Çubukları, <https://www.anadoluoyuncak.com/muezik-koeseleri/290-ritim-cubuklari.html> (Erişim Tarihi: 18.12.2018)
- Angı, Ç. E. (2013). "Müzik Kavramı ve Türkiye'de Dinlenen Bazı Müzik Türleri". *İdil Dergisi*, 2(10), 59-81.
- Asımoğlu, S. (2012). *Yaratıcı Drama ve Orff Yaklaşımı Çerçevesinde Okul Öncesi Eğitimde Oyun Kavramı*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aycan, B. (2018). *Dalcroze, Orff Schulwerk ve Kodaly Yöntemlerinin Müzik Eğitiminde Kullanımına İlişkin Bir İnceleme*, (Yüksek Lisans Tezi). Malatya: Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bandura, A. (1997) *Self-Efficacy: The Exercise of Control*, New York, W.H. Freeman and Company.
- Başer, F. Â. (2004). "Müziğin Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı". *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (8), 1-10.
- Brody, Z. S. (2016). "Suzuki Yetenek Eğitimi Felsefesine Kısa Bir Bakış". *Anadolu Üniversitesi Sanat & Tasarım Dergisi*, 6(1), 79-88.
- Büyükönenç Polat, B. (2018). "Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Önemi ve Eğitim Yöntemleri". *AKÜ AMADER*, 7, 1-13
- Çevik, D. B. (2007). "Müzik Öğretim Yöntemlerinden, Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış", *BAÜ FBE Dergisi*, 9(1), 95-100
- Çuhadar, C. H. (2016). "Müzik ve Müzik Eğitimi", *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 217-230.

- Düz, İ. (2015), Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğrenmeye Yönelik İnançları İle Eğitime Öğretme Özyeterlikleri Arasındaki İlişki, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ersoy, K. S. G. (2010). *Altı Yaş Çocuklarının Piyano Eğitimine Hazırlanmalarında Kullanılan Yöntemlerin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ertekin, M. N. Küçükosman, O. (2016). *Müzik Eğitiminde XX. Yüzyıldaki Öğretim Yaklaşımlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5(3), 372-379.
- Ertürk, M. (2015), Üniversitelerde Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Genel Özyeterlik Düzeylerinin Belirlenmesi, İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göçer, H. (2018). *Genç Dinleyicilerin Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Düşünceleri "Malatya İli Örneği"*. (Yüksek Lisans Tezi). Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürgen, E. T. (2009). Farklı Müzik Eğitimi Yöntemlerinin Öğrencilerin Müziksel Becerileri Üzerine Etkileri, Bildiriler – 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23–25 Eylül 2009
- Kabataş, M. (2017). "Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi". *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (6), 192-202.
- Kalyoncu, N. (2006). "Türkiye`de Orff-Schulwerk Uygulamaları, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği", *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 89-104.
- Kara, M. Pirgon, Y. (2013). "Suzuki Keman Okulu Volum I. Metodunun Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi", *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 5-18.
- Karasar, N. (2005). *Araştırmalarda rapor hazırlama*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıvılcım, T. Mertoğlu, E. (2015). "Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Uygulanan Müzik Eğitimi Programının Matematik Becerileri Açısından İlkokula Hazır

Bulunuşluğa Etkisi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-13.

Koç, E. (2006). *Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin Çocuk Gelişimi ve Eğitimi İle Anasınıfı Bölümlerinde Okutulan Müzik Öğretimi Derslerinin Genel Durumunun Değerlendirilmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kotaman, H. (2008). “Özyeterlilik İnancı ve Öğrenme Performansının Geliştirilmesine İlişkin Yazın Taraması”, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 111-133.

Kuşçu, Ö. (2010). Orff-Schulwerk Yaklaşımı ile Yapılan Müzik Etkinliklerinin Okulöncesi Dönemdeki Çocukların Dikkat Becerilerine Etkisi, (Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Laf Sözlük, Tef Nedir Ne Demektir? İlgili Deyimler ve Anlamları, (<https://www.lafsozluk.com/2017/11/tef-nedir-ne-demektir-ilgili-deyimler-anlamlari.html> Erişim Tarihi: 18.12.2018)

Manifold, L. H. (2008). “Applying Jaques-Dalcroze’s Method to Teaching Musical Instruments and Its Effect on the Learning Process”. *Acesso em*, 20, 1-57.

MEB, Eğlence Hizmetleri, Müzik Etkinlikleri, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Mydükkan, Çlik Üçgen https://www.mydukkan.com/urunler_detay.asp?id=23864&gid=449&oid=34708 Erişim Tarihi: 20.12.2018)

Mydükkan, Ksilofon, https://www.mydukkan.com/urunler_detay.asp?id=36063&gid=506&oid=52753 (Erişim Tarihi: 19.12.2018)

Okulöncesi avm, Marakas, https://www.okuloncesiavm.net/Marakas_4467.html (Erişim Tarihi: 19.12.2018)

Orff Aletleri, CC1 Çubuk Çingirak, <https://www.orffaletleri.com/urun/cc1-cubuk-cingirak> (Erişim Tarihi: 18.12.2018)

- Orff Aletleri, Darbuka, <https://www.orffaletleri.com/urun/darbuka> (Erişim Tarihi: 19.12.2018)
- Orff Aletleri, İthal Yer Davulu Baketli <https://www.orffaletleri.com/urun/ithal-yer-davulu-bagetli> (Erişim Tarihi: 19.12.2018)
- Orff Aletleri, Kamer Zil, (<https://www.orffaletleri.com/urun/kemer-zil-5-zilli> Erişim Tarihi: 19.12.2018)
- Orhan, F. Dağcı, A. (2015). Ergenlikte Dini Kimliğin İnşası: Sosyal Öğrenme Kuramı Açısından Bir Değerlendirme, *Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 4 (7), 115-132
- Özal, K. (2007). *Suzuki Metodu*, Müzik Eğitimi Yayınları, Samsun.
- Özdemir Tuncer, D. (2012). *Okul Öncesi Eğitiminde Dalcroze Yaklaşımı*, (Doktora Tezi), İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özeke, S. (2007). “Kodaly Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodaly Yöntemi Uygulamaları”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 111-119.
- Özgül, İ. (2014). Müzik Eğitimi ve Öğretimi, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Öziskender, G. Güdek, B. (2013). “Orff Yaklaşımı İle Yapılan Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Öğrencilerin Sosyal Becerilerinin Gelişimine Etkileri”, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(3), 213-232
- Özmenteş, S. (2011). Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi, 2 nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, 2011 Antalya-Turkey
- Rs.gen.tr, Kastanyet Nedir? <https://www.rs.gen.tr/kastanyet-nedir.html> (Erişim Tarihi: 18.12.2018)
- Sakız, G. (2013). Başarıda Anahtar Kelime: Öz-yeterlik, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 185-209
- Sandıkçı, E. A. (2017). *Orff Çalgılarının Anasınıfı Çağındaki Çocukların Ritim Becerilerinin Geliştirilmesi Üzerine Etkisi*, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler enstitüsü.

- Say, A. (2005), Müzik Ansiklopedisi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Sığırtmaç, A. (2002). “Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(9), 30-39.
- Şeker, S. S. Bilen, S. (2010). 9 –11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Çalmaya Yönelik Öz Yeterlik Algıları Üzerindeki Etkisi, *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 112-124.
- Şen, Y. (2006). “Okulöncesi Dönemde, Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi”. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 337-343.
- Thomann, Agogo, https://www.thomann.de/gb/millennium_agogo_bell_holz.htm (Erişim Tarihi: 21.12.2018)
- Toksoy, A. C. (TY). Elementer Müzik Yapmak: Orff Yaklaşımı Çerçevesinde Müzik ve Hareket Eğitimi, Müzikte Temsil/Müziksel Temsil I. Kongresi Bildirileri, <http://porteakademik.itu.edu.tr/docs/librariesprovider181/Yay%C4%B1n-Ar%C5%9Fivi/1.-say%C4%B1/porte-akademik-1-2.pdf> (Erişim Tarihi, 28.12.2018)
- Turgan, Z. (2015), İşbirlikli Öğrenmenin Lise Öğrencilerinin Matematik Öz yeterlik Algısı ve Başarısı Üzerindeki Etkileri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(2), 259-274.
- Üstüner, M. H. Demirtaş, M. Cömert, N. Ö. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Yalçın Dittgen, J. (2018). “Suzuki Yönteminde Ailenin Yeri ve Önemi”, *Sahne ve Müzik Eğitim - Araştırma e-Dergisi*, 6, 16-20.
- Yıldırım, F. İlhan, İ. Ö. (2010), Genel Özyeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(4): 301-38
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlilik Algısı ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi*. (Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yılmaz, E. Yiğit, R. Karışçı, İ. (2012), İlköğretim Öğrencilerinin Özyeterlilik Düzeylerinin Akademik Başarı ve Bazı Değişkinler Açısından İncelenmesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(23), 371 – 388.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	Seçil KENDİRCİ DEMİRCİ
Uyruğu	T.C.
Doğum Tarihi ve Yeri	01.01.1979 - Malatya
e-posta	secilkendirci@gmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Lise	Malatya Atatürk Kız Lisesi	1998
Üniversite	İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Kompozisyon Ana Sanat Dalı	2008
Yüksek Lisans	Adıyaman Üniversitesi/Müzik ve Sahne Sanatları	2019
Doktora		

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
Çınar Koleji	Malatya	Öğretmen

Yabancı Dil	İngilizce
--------------------	-----------

Yayımlar

EKLER

EK 1: ANKET FORMU

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyetiniz

Yaşınız

Anne müzik aleti çalıyor mu?

Baba müzik aleti çalıyor mu?

Ailede herhangi biri müzik aleti çalıyor mu?.....

Baba mesleği

Anne mesleği

MÜZİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZYETERLİK ÖLÇEĞİ

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Az Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Müzik derslerinde çalgı kullanma konusunda yeterliyim.					
2	Müzik derslerinde öğrencileri derse etkili bir biçimde motive edebileceğimi düşünüyorum					
3	Ses eğitimi konusunda yeterliyim					
4	Müzik derslerinde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebileceğime inanıyorum					
5	Müzik derslerinde kullanılacak değişik öğretim yöntemlerini uygulama konusunda kendimi yeterli hissetmiyorum					
6	Müzik derslerinde öğrencilere doğru solfej					

	yaptırabilirim					
7	Bir müzik çalgısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebilecek yeterliliğe sahibim					
8	Bir müzik topluluğunu başarı ile yönetebilirim					
9	Belirli gün ve haftalarda müziksel etkinlikleri düzenlemek konusunda yeterli değilim					
10	Bir müzik parçasını kendim öğrenecek kadar yeterliyim.					
11	Müzik derslerinde öğrencilerime çeşitli ritmik etkinlikler yaptırabilirim.					
12	Müzik derslerinde öğretim teknolojilerini kullanma konusunda yeterli değilim					
13	Bir okul şarkısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebileceğime inanıyorum					
14	Müzik derslerinde sesimi etkili bir biçimde kullanabilirim					
15	İstiklal Marşını doğru bir biçimde yönetebilirim					
16	Bir okul şarkısını ritmik eşlik yaptırarak çalıştırabilirim					
17	Bir okul şarkısına çalgı ile eşlik edebilecek yeterliliğe sahip değilim					
18	Müzik dersleri sayesinde öğrencilerime müziği sevdirebileceğimi düşünüyorum.					
19	Müzik öğretiminde sürekli daha iyi öğretim yolları bulabilecek yeterliliğe sahibim.					
20	Öğrencilerin müzik ile ilgili sorularını doyurucu bir şekilde cevaplayabilirim.					
21	Bir öğrenci herhangi bir müzik kavramını öğrenme konusunda güçlük çekiyorsa, o öğrencinin o kavramı daha iyi anlamasına nasıl yardımcı olabileceğimi bilemiyorum.					
22	Müzik derslerinde konuları başarılı bir biçimde öğretemeyeceğimi düşünüyorum.					
23	Müzik derslerinde öğretmek için yeterli şarkı dağarcığına sahibim.					